БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 18 (1022)
25 ЯНВАРЬ ШАНБА 1958 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришнинг жанговар программаси

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг колхозчиларга, МТС ва совхоз ходимларига, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларига, совет ва қишлоқ хўжалик органларига, мутахассисларга ва қишлоқ хўжалигининг барча ходимларига қарата чиқарган Мурожаатини барча совет халқи каби областимизнинг меҳнаткашлари ҳам зўр мамнуният ва қизғин миннатдорчилик билан кутиб олдилар. Колхозчилар, совхоз ишчилари ва МТС ходимлари партия ва ҳукуматимиз чақириғига жавобан фидокорона меҳнат қилиб, кўкламга тайёргарликни ҳар тарафлама кучайтирмоқдалар.

Партия ва ҳукуматимизнинг Мурожаатида 1957 йилда мамлакатимиз қишлоқ хўжалиги соҳасида эришилган дастлабки якунлар ўз ифодасини топган, шу билан бирга қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини янада ривожлантириш учун жуда катта резервлар борлиги кўрсатиб берилган. Бу якунлар қишлоқ хўжалиги ходимларига ўз ишларининг натижаларига тўғри баҳо бериш, ишлаб чиқаришда фойдаланилмаётган резервларни топабилиш ҳамда 1958 йилда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни бутун чоралар билан кўпайтириш тадбирларини барвақт белгилаб олиш имкониятини беради.

Пахтакор республикалар, шу жумладан областимиз меҳнаткашлари ўтган йили рўй берган қийинчиликларни сабот ва матонат билан енгиб, пахта тайёрлаш давлат планини бажаришга муваффақ бўлдилар. Картошка, сабзавот, мева, луб ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан юқори ҳосил етиштирилди. Мана буларнинг ҳаммаси колхоз тузумининг куч ва қудратини, социалистик хўжалик системасининг бениҳоя устун эканлигини яна бир бор намойиш қилиб кўрсатди.

1957 йили аҳоли жон бошига чорвачилик маҳсулотлари етиштириш соҳасида яқин йиллар ичида АҚШга етиб олишга қаратилган ватанпарварлик ташаббуси вужудга келди. Партиямиз Марказий Комитетининг қўллаб-қувватлаши туфайли бу ташаббус сал вақт ичида миллионлар ҳаракатига айланди, умумхалқ мусобақасига айланиб кетди. Натижада кўпгина колхозлар, совхозлар ва районлар сут етиштириш юзасидан олган мажбуриятларини муваффақиятли бажардилар. Бу муваффақиятлар партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, колхоз, МТС ва совхозларнинг ем-хашак базасини мустаҳкамлаш, маккажўхори етиштиришни анча кўпайтириш соҳасида катта иш қилганликлари натижасида қўлга киритилди.

Колхоз ва совхозларда сут етиштиришнинг ғоят тез суръатлар билан ривожлантирилаётганлиги аҳоли жон бошига сут етиштириш соҳасида АҚШга 1958 йилдаёқ етиб олиш учун барча имкониятлар мавжудлигидан далолат беради.

Ўтган йилларнинг якунлари қишлоқ хўжалигимиз кескин суратда юксалиб бораётганлигини кўрсатади. Коммунистик партия бизга ҳамма вақт эришилган муваффақиятларга ортиқча баҳо бериб юбормаслик керак, деб таълим бериб келмоқда. Шунинг учун ҳам партия ва ҳукуматимиз колхозчилар, МТС ва совхоз ишчилари, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг ходимларига Мурожаат қилиб, уларнинг асосий эътиборини деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш учун мавжуд бўлган жуда катта резервлардан фойдаланишга жалб этмоқда.

Вазифа — аввалгидек ҳозир ҳам ҳамма қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини оширишдан иборат. Ҳосилдорликни деҳқончилик маданиятини юксалтириш, илғор агротехника қоидалари, агрономия ва илғор тажрибани кенг қўлланиш негизидагина ошириш мумкин. Шунинг учун областимизда асосий экин ҳисобланган пахтачилик билан бирга қишлоқ хўжалигининг барча соҳаларини ривожлантириш учун янги агротехника ва илғор тажрибани кенг жорий қилмоқ зарур.

Ҳозирги вақтда областимизнинг колхоз ва совхозларида ўтган қишлоқ хўжалик йилининг якунлари тўпланмоқда. Бўлиб ўтаётган ҳисобот-сайлов йиғилишларида колхозчилар 1957 йили қилинган ишларга баҳо бермоқдалар, ишлаб чиқариш планларини кенг муҳокама қилмоқдалар. Бу ишларни ўтказганда бутун эътиборни ички резервларни энг кўп миқдорда қидириб топиш ва улардан фойдаланишга қаратмоқ лозим. Шунга эришмоқ керакки, ҳар бир район, колхоз ва совхоз барча резервлар ҳисобга олинган ва яхши ўйлаб тузилган планга эга бўлсин.

Ўтган йил якунлари яна шуни ҳам кўрсатдики, айрим район партия ташкилотлари, совет ва қишлоқ хўжалик органлари қолоқ колхозларни мустаҳкамлаш масалалари билан жиддий шуғулланмадилар. Эндиликда барча колхоз ва совхозларни илғорлар даражасига кўтариш лозим. янгидан ташкил этилган совхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлашга алоҳида эътибор бериш керак.

Мурожаатда яна бир бор таъкидлаб ўтилганидек, кадрлар танлаш масаласига эътиборни кучайтириш, уларни қунт билан тарбиялаб ўстириш — энг муҳим вазифадир. Шунга кўра колхоз, совхоз ва МТСлар учун раҳбар кадрлар танлаш, улар билан ишлаш масаласи партия ташкилотларининг асосий диққат марказида туриши керак.

Областимиз колхоз ва совхозларида пахтачилик билан бирга чорвачилик, сабзавотчилик, боғдорчилик, пиллачиликни ҳам зўр бериб ривожлантириш лозим. Ҳали кўпгина районларда чўчқачилик, паррандачилик, қуёнчилик ва асаларичиликка етарли баҳо берилаётгани йўқ. Хўжаликнинг энг кўп даромад келтирадиган бу қисми билан ҳам жиддий шуғулланиш лозим.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети, — дейилади Мурожаатда, — **колхозчилар, МТС ва совхоз ишчилари билан ишлашни кучайтиришга партия ва совет органларининг, қишлоқлардаги барча коммунист ва комсомолларнинг алоҳида эътиборларини жалб этадилар. Совет кишиси — планларимизнинг чинакам ижодкори; барча бойликларимизни яратувчидир. Биз шунга эришмоғимиз керакки, ҳар бир колхозчи ўзини колхоз хўжалигининг чинакам хўжайини деб ҳис этсин, улар ўзларининг энг яқин ва жонажон ишлари тўғрисида қандай ғамхўрлик қилсалар, артель хўжалиги тўғрисида ҳам шундай ғамхўрлик қилсинлар.**

Областимиз меҳнаткашлари партиямиз XX съезди тарихий қарорларини амалга ошириш учун курашиб, 1957 йилда катта ютуқларни қўлга киритдилар. 1958 йил қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини янада кескин равишда ривожлантириш йили бўлади. Бунинг учун зўр ғайрат кўрсатиб ишлаш талаб этилади. Кўкламги экишга пухта тайёргарлик кўриш, чорва моллар қишловини намунали ўтказиш, қишлоқ хўжалиги кадрларини ўқитиш ва техникани ремонт қилишга алоҳида эътибор бериш — Партия ва Ҳукуматимиз Мурожаатига область меҳнаткашларининг энг муносиб жавоби бўлади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

М. И. Қособуцкийга ва И. И. Умняковга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» деган фахрий унвон бериш тўғрисида

Самарали илмий-педагогик ва илмий-амалий фаолиятлари учун Навоий номли Ўзбек Давлат университетининг профессорлари Мефодий Ильич **Косбуцкийга** ва Иван Иванович **Умняковга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» деган фахрий унвон берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. РАШИДОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ж. ИЛҲОМОВА.

1958 йил, 24 январь
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг **Фармони** билан А. Навоий номли Ўзбек Давлат университети ташкил этилган куннинг 30 йиллиги муносабати билан университет илмий ходимлари ва хизматчиларининг катта бир группаси Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди.

Мукофотланганлар орасида: доцент Соли **Акрамов,** кафедра мудири Софья Саидовна **Абаева,** печатник Галина Ивановна **Очилова** ва бошқалар бор.

Жами 97 киши мукофотланди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА АВСТРИЯ КОМПАРТИЯСИ ПАРТИЯ ХОДИМЛАРИНИНГ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ

22 январда КПСС Марказий Комитетида Австрия Компартияси партия ходимларининг делегацияси қабул қилинди. Бу делегация Совет Иттифоқининг ҳаёти билан, партия, совет, касаба союз ва бошқа жамоат ташкилотларининг иши билан танишиш мақсадида шу йил 4 январдан буён СССРда бўлган эди.

Суҳбат вақтида КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. А. Суслов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси Б. Н. Пономарев ва Австрия Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси ўртоқ Иозеф Лаушер бошчилигида Австрия Компартияси партия ходимларининг делегацияси қатнашдилар.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитетининг масъул ходимларидан В. П. Терешкин ва В. М. Хвостов ўртоқлар ҳозир бўлдилар.

Суҳбат самимий, дўстона вазиятда ўтди. (ТАСС).

Минск меҳнаткашларининг митинги

МИНСК, 23 январь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Н. С. Хрушчев, КПСС Марказий Комитетининг секретари Н. Г. Игнатов бугун Белоруссия КП Марказий Комитетининг биринчи секретари К. Т. Мазуров, Белоруссия ССР Министрлар Советининг раиси Н. Е. Авхимович, Белоруссия ССР Олий Совети Президиумининг раиси В. И. Козлов, Белоруссия КП Марказий Комитетининг секретари Д. Ф. Филимонов, Белоруссия ССР Халқ хўжалиги кенгашининг раиси А. И. Золов ва Белоруссия КП Минск область комитетининг секретари В. Ф. Шауро билан бирга Минск автомобиль ва трактор заводларини бориб кўрдилар, ишлаб чиқариш билан танишдилар, янги машиналарнинг нусхаларини кўздан кечирдилар, ишчилар билан суҳбатлашдилар.

Бугун Белоруссия ССР Олий Совети Президиумининг мажлислар залида КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ва СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси ўртоқ Н. С. Хрушчев Белоруссиянинг республика қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда эришган муваффақиятлари учун мукофотланган бир группа қишлоқ хўжалик илғорларига СССР Олий Совети Президиумининг топшириғига мувофиқ орденлар, медаллар ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ёрлиқларини топширди.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев КПСС Марказий Комитети ва СССР Олий Совети Президиуми номидан илғорларни мукофот олишлари билан самимий табриклади ҳамда уларга республика қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда янада муваффақиятлар тилади.

Тушдан кейин В. И. Ленин номли майдонда шаҳар митингида қатнашиш учун Белоруссия пойтахти аҳолисидан 100 мингга яқин киши тўпланди.

Митингда КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчев нутқ сўзлади. Митинг қатнашчилари уни самимий кутиб олдилар.

Ворошиловград областидаги «Донбассантрацит» комбинати шахтёрларининг Совет Иттифоқи кўмир саноатининг ҳамма ходимларига мурожаати

Ворошиловград областидаги «Донбассантрацит» комбинатининг шахтерлари коллективи мамлакат кўмир саноатининг шахта, разрез ва қурилишларидаги ҳамма ишчилар ва инженер-техник ходимларга мурожаат қилиб, **1958 йилги ишлаб чиқариш планларини муддатидан илгари бажариш учун, меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини камайтириш учун социалистик мусобақани кенг авж** олдиришга даъват этди.

«Донбассантрацит» кончилари ўз имкониятларини муҳокама қилиб, 1958 йил охиригача пландан ташқари 200 минг тонна кўмир, шу жумладан СССР Олий Советига сайлов кунигача 50 минг тонна кўмир бериш мажбуриятини олдилар.

Кон-тайёргарлик ишларини ташкил қилиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, кўмирнинг таннархини камайтириш, уй-жой қурилиши юзасидан ҳам оширилган мажбуриятлар олинди. (ТАСС).

Латвия Коммунистик партиясининг XV съезди очилди

РИГА, 23 январь. (ТАСС). Бугун бу ерда Латвия Коммунистик партиясининг XV съезди очилди. Латвия КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Я. Э. Калнберзин Латвия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг ҳисобот докладини қилди.

Съезд делегатлари Латвия КП Ревизия комиссиясининг ҳисобот докладини ҳам тингладилар.

Докладлар юзасидан музокаралар қизиб кетди.

Москвада Ҳиндистонга бағишланган кеча

Фан ва маданият арбоблари, Москва корхоналарининг ишчи ва хизматчилари, студентлар 23 январда Марказий лекторийнинг катта залида тўпландилар. Бу ерда ҳинд халқининг миллий байрами — республика эълон қилинган кунга бағишланган кеча бўлиб ўтди. Кечани Сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи Бутуниттифоқ жамияти ҳамда СССР Ёшлар ташкилотлари комитети ташкил қилдилар.

Академик М. Б. Митин ўзининг кириш сўзида Ҳиндистон элчихонасининг шу ерда ҳозир бўлган ходимларини самимий табриклади. У Ҳиндистон Республикасининг тузилиши Осиё тарихида энг катта воқеалардан биридир, ҳозирги замоннинг энг муҳим воқеаларидан биридир, деб таъкидлади. Эндиликда Ҳиндистон кенг халқаро майдонга чиқиб, ўзининг прогрессив тинчликсевар сиёсати билан халқларнинг ҳурматига сазовор бўлди.

Кечада Ҳиндистонга бориб келганлардан: академик И. И. Артоболевский, ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари С. К. Романовский, Ҳиндистон киносанъати ходимлари билан маҳкам ҳамкорликда ишлаб чиқарилган «Уч денгиз орқали саёҳат» фильмининг постановкачиларидан бири кинорежиссёр В. М. Пронин, шунингдек рассом В. С. Климашин, Совет хотин-қизлари комитетининг масъул секретари Л. И. Петровалар сўзладилар.

Пировардида Ҳиндистоннинг СССР даги элчихонасининг биринчи секретари В. К. Ахулжа совет кишиларига табрик сўзлари билан мурожаат қилди.

(ТАСС).

Николай Мамай ташаббусига қўшилиб

СССР Олий Советига бўладиган сайловни меҳнатда яхши натижалар билан кутиб олиш учун астойдил меҳнат қилаётган Тошкент картография фабрикасининг ишчилари январь ойи биринчи ярми планини муваффақиятли якунладилар: 15 кунлик ишлаб чиқариш плани муддатидан 2 кун олдин бажарилди.

Меҳнатсевар коллектив ишлаб чиқаришга илғор технологияни кенг қўлланиш, кўп меҳнат талаб этиладиган процессларни механизациялаш ва автоматлаштиришга кўпроқ эътибор бермоқда. Натижада корхонанинг барча цех ва участкаларида меҳнат унумдорлиги ошмоқда, маҳсулот таннархи эса сезиларли даражада камаймоқда.

Фабрика ишчилари, инженер-техник ходимлари машҳур Донец шахтёри Николай Мамай бошлаб берган ажойиб ташаббусни қўллаб-қувватламоқдалар. Улар ҳар сменада пландан ташқари маҳсулот ишлаб чиқаришга эришмоқдалар. Печатник Мазурин, пардозловчилардан А. Хайрутдинов, А. Давидов каби ишлаб чиқариш илғорлари смена нормасини 170-200 процентдан бажармоқдалар.

Фабрика ишчилари 1 квартал планини муддатидан олдин — сайлов кунигача адо этиш учун социалистик мусобақани қизитаётирлар.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

Область меҳнаткашлари Партия ва Ҳукуматимиз Мурожаатига амалий иш билан жавоб бермоқдалар

Октябрь районидаги «Шарқ юлдузи» колхозининг аъзолари КПСС Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Советининг Мурожаатини зўр қониқиш билан кутиб олдилар. Бу Мурожаат колхозчиларни пахта ҳосилдорлигини оширишга руҳлантириб юборди. Суратда: колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Б. Султонов колхозчиларга Мурожаатни ўқиб эшиттирмоқда.

В. Салов фотоси.

Чўчқачилик ривожланмоқда

3-Боёвут совхозидаги Чўчқачилик фермасида бундан икки йил муқаддам бор-йўғи 100 бош чўчқа бор эди, холос. Совхоз маъмурияти чорвачиликнинг бу сермаҳсул соҳасини ривожлантиришга алоҳида эътибор берди. Чўчқачилик фермасига С. М. Вепренцовни мудир қилиб тайинлади. Ўртоқ Вепренцов ўз қизлари Таися ва Нина Вепренцовалар билан биргаликда чўчқалар сонини кўпайтиришга, она чўчқалардан кўплаб чўчқа болалари олишга зўр ғайрат билан киришдилар.

Натижада 100 бош чўчқа 1957 йилдаёқ 600 бошга етказилди. Бу йил улардан 200 тасини гўштга топшириш учун бўрдоқи қилиб семиртиришга, қолган 400 тасидан эса бола олишга мўлжалланди.

Совхоз чорвадорлари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг барча қишлоқ хўжалик ходимларига қарата чиқарган Мурожаатини ғоят баланд руҳ билан кутиб олдилар.

— «1958 йилда гўшт етиштиришни кескин суратда кўпайтиришимиз зарур. Биз бунга даставвал чўчқачиликни ривожлантириш ҳисобига эриша оламиз. Чўчқачиликни ривожлантириш бир йил ичида гўшт етиштиришни 2 баравар ва ундан ҳам кўпроқ ошириш имконини беради» деб Мурожаатда жуда тўғри кўрсатилган, — дейди С. М. Вепренцов. Мурожаатни чорвадорларга ўқиб берар экан, — бу биздан янада қунт ва ғайрат билан ишлашни талаб қилади.

Совхоз чорвадорлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб 1958 йилда чўчқачиликни янада ривожлантириш тадбирларини амалга оширмоқдалар.

Ю. ЮСУПОВ.

Сабзавот ва чорва маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтирамиз

Колхозимиз аъзолари партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрлигига жавобан картошка, сабзавот ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни йилдан-йилга кўпайтирмоқдалар. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг барча қишлоқ хўжалик ходимларга қарата чиқарган Мурожаатини бизнинг колхоз аъзолари ҳам зўр мамнуният билан кутиб олдилар. Шу муносабат билан биз чорвачиликни ривожлантириш, сабзавот, картошка маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга қаратилган тадбирларни ишлаб чиқаётирмиз.

Бу йил картошка, сабзавот маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш — ҳар гектар ердан камида 250 центнер сабзавот ва 180 центнердан картошка маҳсулоти олиш учун қизғин тайёргарлик кўрмоқдамиз.

Колхозимизда чорвачилик, паррандачилик ҳам кескин ривожлантирилмоқда. Ўтган йили фермамиздаги соғин сигирларнинг ҳар биридан 3168 литрдан сут соғиб олган эдик. Давлатга гўшт топшириш юзасидан белгиланган планни ҳам муваффақиятли бажардик. Бошқача қилиб айтганда яроқли ҳар юз гектар ерга 440 центнердан сут, 80 центнердан гўшт маҳсулотлари етиштирилди. Бу йил соғин сигирларнинг сонини бирмунча кўпайтирамиз, ҳарбир соғин сигирдан камида 3500 литрдан сут соғиб олиш учун курашамиз. Колхозимиз чорвадорлари партия ва ҳукуматимизнинг аҳоли жон бошига сут, ёғ, гўшт етиштириш соҳасида яқин йиллар ичида АҚШга етиб олиш тўғрисидаги чақириғига амалий иш билан жавоб берадилар, яъни ҳар юз гектар ер ҳисобига 500 центнердан сут, 120 центнердан гўшт етиштирадилар. Фермамизнинг сут соғувчилари Мурожаатда айтилганидек соғин сигирлардан соғиб олинадиган сутнинг сермой бўлишига эришиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Бунинг учун эса молларга бериладиган озиқ-овқат рационлари турини кўпайтирамиз, бу йил ҳар бош сигир учун камида 12-13 тоннадан силос бостирилади.

Бизда паррандачилик ҳам чорвачиликнинг сердаромад ва фойдали тармоқларидан бирига айланиб бормоқда. Ўтган йили 5100 та товуқ, 1250 та ўрдакка эга эдик. Бу йил товуқ ва ўрдакларнинг сони 10 мингга етказилади.

Ўтган йили фақатгина чорвачиликнинг ўзидан 2,5 миллион сўмга яқин даромад олган эдик. Бу йил чорвачиликни янада ривожлантира бориб, шу соҳанинг ўзидан 4 миллион сўм даромад олишга эришиш учун курашмоқдамиз.

Колхозимиз аъзолари 1958 йилда сабзавот, чорва маҳсулотлари етиштириш юзасидан олган мажбуриятларини шараф билан бажариб, Мурожаатга амалий иш билан жавоб берадилар.

Т. НОРМУҲАМЕДОВ,
Қорасув районидаги Ленин номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Шудгорлаш сифатли ўтказилаётир

Чиноз районидаги Ленин номли колхоз аъзолари қишки тадбирларни кун сайин кучайтирмоқдалар. Айниқса шудгорлаш ишлари уюшқоқлик билан ўтказилаётир. Илғор тракторчи Қорабой Эшов ҳар куни 10-12 гектар ерни сифатли шудгор қилиб, кунлик нормасини ортиғи билан бажармоқда. У ишнинг сифатли бўлишига ҳам катта эътибор бераётир. Колхоз правлениеси тракторчиларнинг унумли ишлаши учун ҳамма имкониятларни яратиб бергач.

Колхозда шудгорлаш билан бир қаторда далага минерал ва маҳаллий ўғит ташиб чиқариш ҳам қизғин тус олган. Бунинг учун етарли миқдорда транспорт ажратилган. Шунингдек, ариқ-зовурларни тозалаш, ернинг шўрини ювиш ишлари ҳам қизғин давом эттирилмоқда. Шу кунгача колхоз бўйича 530 гектар ер сифатли шудгор қилинди. Пахтакорлар партия ва ҳукуматимиз Мурожаатидан илҳомланиб, бу йил янада мўл ҳосил етиштириш тадбирларини амалга ошираётирлар.

Р. ҚОДИРҚУЛОВ.

Мурожаат асосида ишлаб, чорвачиликда янги муваффақиятларга эришайлик

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қишлоқ хўжалигининг барча ходимларига қарата ёзган Мурожаати районимиз чорвадорларини ҳам янгидан-янги муваффақиятларга руҳлантириб юборди. Улар мамлакатимиз аҳолисига гўшт, сут, ёғ, тухум ва жун маҳсулотлари етказиб беришни янада кўпайтириш тадбирларини изчиллик билан амалга оширишга аҳд қилдилар.

Биз КПСС Марказий Комитетининг 1955 йил январь Пленуми қарорига жавобан 1960 йилга бориб, район бўйича ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сут миқдорини 2700 килограммга етказишни планлаштирган эдик. Район чорвадорларининг бу аҳднинг уддасидан чиқиш учун астойдил меҳнат қилганликлари туфайли бу план олти йил ичида эмас, балки икки йил ичидаёқ тўла бажарилди. Ҳар бир сигирдан 1955 йилда 1745 килограммдан сут соғиб олинган бўлса, ўтган йили 2735 килограммдан сут маҳсулоти тайёрлашга эришдик. Район колхозларида 1956 йилга нисбатан давлатга 977 тонна кўп сут топширилди.

Бу соҳада айниқса, Ворошилов номли, Сталин номли, генерал Раҳимов номли, «Октябрь самараси» ва Киров номли колхоз чорвадорлари яхши кўрсаткичларга эришдилар. Ворошилов номли колхозда ярочли ҳар юз гектар ер ҳисобига 419, Сталин номли колхозда эса 533 центнердан сут соғиб олинди.

Колхозларимизда сут маҳсулотлари етиштириш тез суръатлар билан ривожланаётганлиги 1958 йилдаёқ АҚШга етиб ва ундан ўзиб кетиш учун районимизда барча имкониятлар бор эканлигини кўрсатмоқда.

Сталин номли колхознинг илғор сут соғувчиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳикоят Абдуллаева 12 бош сигирнинг ҳар биридан 5173, Ворошилов номли колхоз аъзоси Бўриниса Исҳоқова 14 бош сигирнинг ҳар биридан 4994 килограммдан сут соғиб олишга эришди. Генерал Раҳимов номли колхознинг сут соғувчиси Фотима Ҳакимова, «Коммунизм» колхози аъзоси Зарофат Маҳкамовалар ҳам илғорлар сафидан ўрин олдилар.

Районда гўшт етиштириш соҳасида ҳам бирмунча ютуқлар қўлга киритилди. 1956 йилга нисбатан 15 процент кўпроқ гўшт тайёрланди. Ярочли ҳар юз гектар ер ҳисобига давлатга тирик вазнда 71 центнердан, яъни 1956 йилдагига нисбатан 8 центнердан кўп гўшт топширилди. Район чорвадорлари шу йил ҳисобига давлатга ҳозирданоқ 190 центнер гўшт, 251 центнер сут етказиб бердилар.Яқин кунлар ичида гўштга топшириш учун яна 586 бош чўчқа ва 215 бош қаромол бўрдоқи қилиб боқилмоқда.

Район партия ва совет ташкилотлари паррандачиликни ривожлантиришга ҳам алоҳида эътибор бермоқдалар. Ўтган йили паррандаларнинг сони 1956 йилга нисбатан 11232 бошга кўпайди, улардан тухум олиш эса 85 процентдан зиёдроқ ошди. Айниқса райондаги Киров номли, Ворошилов номли ,«Октябрь самараси» колхозлари ўрдак, ғоз ва товуқларни кўпайтиришга жиддий эътибор бера бошлади. Бу колхозлар ўтган йили 4285 бош паррандани семиртириб гўштга топширдилар.

Район чорвадорлари аҳолининг сутга ва сут маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини тўла қондириш учун сигирларнинг маҳсулдорлигини ошириш билан бирга уларнинг сонини ҳам кўпайтириш учун курашмоқдалар. Шу мақсад билан ўтган йили район колхозларида 1260 бош сигир бўлган бўлса бу йил уларнинг сони 1372 бошга етказилди. 1960 йилга бориб эса сигирларимиз сони 1500 бошдан ошиб кетади.

Гўшт ҳамда сут етиштиришни кўпайтиришда эришилган муваффақиятлар колхозларда зоотехника фани ютуқларига амал қилиш, чорва моллари зотини яхшилаш, ем-хашак базасини мустаҳкамлаш, айниқса маккажўхори етиштиришга эътиборни кучайтираётганлигимиз туфайли қўлга киритилмоқда. Ўтган йили 15 минг 600 тонна силос, 8 минг тоннага яқин мол озуқаси — хашаки лавлаги ва картошка тайёрланди. Яъни ҳар бир сигир учун 10-12 тоннадан силос, 5-6 тоннадан лавлаги ва картошка озуқаси бўлиши таъмин этилди.

Калинин район чорвадорлари Мурожаатга жавобан аҳоли жон бошига гўшт, сут ва ёғ етиштириш соҳасида 1958 йил ичидаёқ Америка Қўшма Штатларига етиб олиш вазифасини амалга ошириш учун курашда янгидан-янги муваффақиятларга эришадилар.

Қ. ҒАФУРОВ,
Калинин район ижроия комитетининг раиси.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ IX ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Кеча Алишер Навоий номли опера ва балет театрида Тошкент область IX партия конференцияси очилди.

Область партия комитетининг топшириғига биноан конференцияни Ўзбекистон КП область комитетининг биринчи секретари ўртоқ С. Н. Нуритдинов очди.

Конференция президиум, секретариат ва мандат комиссиясини сайлайди.

Делегатлар юксак кўтаринки руҳ билан КПСС Марказий Комитети Президиумини фахрий президиумга сайлайдилар.

Конференция қуйидаги кун тартибини тасдиқлайди:

1. Область партия комитетининг иши тўғрисида ҳисобот.
2. Ревизия комиссиясининг иши тўғрисида ҳисобот.
3. Сайловлар:
а) область партия комитетини сайлаш;
б) ревизия комиссиясини сайлаш.

Область партия комитетининг иши тўғрисида ҳисобот доклади учун Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг биринчи секретари ўртоқ **С. Н. Нуритдиновга** сўз берилади.

— Область VIII партия конференциясидан буён, — дейди ўртоқ Нуритдинов, — икки йил ўтди. Бу даврда партиямизнинг ва бутун совет халқининг ҳаётида ҳам, халқаро майдонда ҳам жуда муҳим воқиалар бўлди.

Совет халқи КПСС XX съездининг тарихий қарорларини муваффақиятли суратда амалга ошира бориб, олтинчи беш йиллик биринчи ва иккинчи йили планларини муддатидан илгари бажарди ва экономикани ривожлантиришнинг шундай даражасига эришдики, эндиликда аҳоли жон бошига маҳсулот ишлаб чиқариш соҳасида энг тараққий этган капиталистик мамлакатларга етиб олиш ва улардан ўзиб кетиш вазифаси тарихий жиҳатдан жуда қисқа вақт ичида амалга ошириладиган иш бўлиб қолди.

Ўртоқ Нуритдинов мамлакатимизнинг ва шу жумладан Ўзбекистон ССРнинг халқ хўжалиги, фан ва маданиятнинг ҳамма соҳаларида, меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини оширишда эришган муваффақиятларини характерлаб, область партия комитетининг иши тўғрисида ҳисоб беришга ўтади.

— Пойтахт область партия ташкилоти ўзининг IX конференциясига, — дейди ўртоқ Нуритдинов, — Коммунистик партия Марказий Комитети теварагига ҳар қачонгидан кўра кўпроқ жипслашган, янада ўсган ва мустаҳкамланган ҳолда келди.

Ҳисобот даврида саноат ишлаб чиқаришини янада ривожлантириш соҳасида катта муваффақиятларга эришилди.

Область саноати 1956-1957 йилларда давлат планларини муддатидан илгари бажарди ва пландан ташқари салкам 850 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Ўтган йили меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан берилган топшириқ 103,4 процент бажарилди. Меҳнат унумдорлиги 1956 йилдагига нисбатан 5,3 процент ортди. Маҳсулотнинг таннархини камайтириш юзасидан берилган топшириқ ҳам ошириб бажарилди. Шунинг натижасида икки йил мобайнида 120 миллион сўм тежалди.

Шу нарсани қувонч билан айтиш мумкинки, 1957 йилда областнинг барча шаҳарларида саноат ишлаб чиқариши плани ошириб бажарилди.

Область партия комитети, шаҳар ва район партия комитетлари қолоқ корхоналарни илғорлар қаторига кўтариш юзасидан бир қатор чоралар кўрдилар.

Ана шу муваффақиятларга партия XX съездининг ва КПСС Марказий Комитетининг съезддан кейин бўлиб ўтган Пленумларининг қарорларини оғишмай амалга ошириш, иттифоқчи республикалар ва маҳаллий органларнинг ҳуқуқларини кенгайтириш, саноат ва қурилишни бошқаришни қайта тузиш, Тошкент иқтисодий маъмурий райони ва Халқ хўжалиги кенгашининг ташкил этилиши натижасида эришилди.

Партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотлари саноат корхоналарининг экономикасини чуқур ўргана бошладилар, социалистик мусобақани кучайтиришга кўпроқ эътибор бердилар, техникани тараққий эттириш ва ишлаб чиқариш новаторлари ҳамда илғор коллективларнинг тажрибаларини ўрганиш ва оммалаштириш масалалари билан жиддий шуғуллана бошладилар.

Сўнгра, докладчи ишлаб чиқаришни янада ривожлантиришга халақит бераётган камчиликлар тўғрисида ва ҳали тўла фойдаланилмаётган резервлар ҳақида гапиради.

Саноат корхоналарининг кўпчилиги давлат топшириқларини бажармоқда. Аммо ана шундай корхоналар билан бир қаторда баъзи завод, фабрикалар, ҳунармандчилик кооперацияси артеллари ўз планларини аввалгидек ҳозирда ҳам бажармаётирлар. 456 давлат ва кооператив саноати корхоналаридан 60 таси ўтган йили топшириқни бажармади. Булар орасида Бекобод цемент комбинати, Тошкентдаги 1-ғишт заводлари бошқармаси ва бошқа корхоналар бор.

Область саноати меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан берилган топшириқни умуман ошириб бажарган бўлса ҳам 79 корхона, шу жумладан Халқ хўжалиги кенгашига қарашли 36 корхона бу соҳада мутлако қониқарсиз ишлади.

Бир қанча корхоналарда меҳнат унумдорлигининг камлигига асосий сабаб шуки, янги техника, илғор технология суст жорий қилинмоқда, кўп меҳнат талаб этадиган оғир ишлар етарли даражада машиналаштирилмаган, меҳнат кўнгилдагидек ташкил этилган эмас.

Кўпгина саноат корхоналари ҳали ҳам паст сифатли маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар. Улар номенклатура ва маҳсулотнинг таннархини камайтириш юзасидан берилган топшириқларни бажармаётирлар. Хусусан кенг истеъмол товарларининг хиллари етарли даражада кўпайтирилган эмас.

Номенклатура юзасидан берилган топшириқларнинг белгиланган ҳажмда бажарилмаётганлиги истеъмолчиларни зарур маҳсулот билан таъминлашга халақит беради ва иқтисодий районимизнинг саноатига зарар етказибгина қолмай, балки кооперация принципи асосида ишлаётган бошқа иқтисодий районлардаги корхоналарнинг ҳам ишларига жиддий зарар етказади.

— Маълумки, — дейди ўртоқ Нуритдинов, — ишлаб чиқариш қувватлари биринчидан, янги объектларни қуриш ва кўп капитал маблағ ажратиш йўли билан, иккинчидан, энг янги техника ва илғор технология асосида мавжуд объектларни реконструкция қилиш ва кенгайтириш йўли билан оширилмоқда. Бу эса энг кам куч сарф қилинган ҳолда ички резервлардан максимал даражада фойдаланишни кўзда тутади.

Конкрет шароитимизни ва бизда бўлган катта резервларни эътиборга олганда ишлаб чиқариш қувватларини оширишнинг иккинчи йўли областдаги саноат тармоқлари ва корхоналарнинг кўпчилиги учун асосий ҳал қилувчи йўлдир.

Лекин бундан зарур хулосалар чиқариб олинган эмас. Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш Тошкент областидаги корхоналар асосий фонди қимматининг бир сўмига 1950 йилда ўрта ҳисобда 1,5 сўмни ташкил этган бўлса, 1955 йилда 1,8 сўмни ташкил этди ва шундан кейинги йилларда ана шу даражада қолди дейиш мумкин.

Ана шу рақамларнинг моҳиятини эътиборга олганда кўп корхоналарда ишлаб турган машина-ускуналардан, бино ва иншоотлардан ёмон фойдаланаётганлигини кўриш мумкин. Давлатнинг кўпгина маблағларидан фойдаланилмаётганлиги ва кўпгина янги машина-ускуналарнинг бекор ётганлиги тўғрисида гапириб ҳам турмаймиз. Бундай аҳвол планлаштиришдаги нуқсонлар ва янги ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш муддатларига риоя қилинмаётганлиги орқасида юз бермоқда.

Масалан, Бекобод цемент комбинатини реконструкция қилиш кечиктирилаётганлиги орқасида қиммати 10 миллион сўмдан ортиқ бўлган энг янги машиналар беш йилдан буён бекор ётибди. Олмалиқда тепловой электростанция учун бино қурилган. Аммо, кран ва кабель маҳсулотининг йўқлиги натижасида электростанцияни монтаж қилиш ва ишга тушириш кечикмоқда. Чирчиқ электрохимия комбинатида 29 миллион сўмлик ҳар хил ускуналар, шу жумладан муз тайёрлайдиган завод учун келтирилган 6 миллион сўмлик ускуналар кўп вақтдан буён бекор ётибди.

Бутун гап шундаки, бир қанча саноат корхоналарининг раҳбарлари, шунингдек республика Госплани ва Халқ хўжалиги кенгаши қурилиб тамомланмаган объектларни тезроқ қуриш ва асосий фондлардан максимал даражада фойдаланиш ҳисобига ишлаб чиқариш қувватларини оширишга эътибор бермаётирлар.

Ўртоқ Нуритдинов Халқ хўжалиги кенгаши ва унинг бошқармаларининг ишларига тўхталиб ўтади. Бошқарув структураси қайта ташкил этилганидан кейин саноат корхоналарига конкрет ва оператив раҳбарлик қилина бошлаганлигини, ишлаб чиқариш билан алоқа анча яхшиланганлигини таъкидлаб, ўртоқ Нуритдинов бошқарувнинг илгариги структурасига хос бўлган нуқсонлар Халқ хўжалик кенгашининг фаолиятида ҳали ҳам учраётганлигини айтади. Қоғозбозликка ҳали ҳам хотима берилмаган. Масалаларни ҳар бир жойнинг ўзида ҳал этиш ўрнига, корхона ходимлари тез-тез чақириб турилади. Планлаштириш масалаларида жиддий ўзгариш ясалмади. Материал-техника билан таъминлашнинг қониқарсиз эканлиги корхоналардан кўпчилигининг ишига халақит бермоқда. Иқтисодий районимизнинг ўзида ҳам, бошқа иқтисодий районлар билан ҳам тажрибаларни ўртоқлашиш йўлга қўйилган эмас.

Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши ва унинг бошқармалари, — дейди ўртоқ Нуритдинов, — қобилиятли, тажрибали ходимлар билан мустаҳкамланди. Бу ходимлар танқидимизни эътиборга олиб, тегишли хулосаларни чиқариб оладилар ва мавжуд камчиликларни тез орада тугатадилар, деб умид қиламиз.

Халқ хўжалиги кенгашининг ишида камчилик ва нуқсонлар рўй бераётганлигига область партия комитети ҳам айблидир. Область партия комитети Халқ хўжалиги кенгашининг ишларига кам эътибор берди, ишдаги камчиликларни очиб ташламади, саноат корхоналарига раҳбарликни яхшилаш йўлларини ўз вақтида кўрсатиб бермади.

Бизнинг вазифамиз — Халқ хўжалиги кенгаши ва унга қарашли бошқармаларнинг ишларидаги камчиликларни очиб ташлаб, раҳбарлик методларини такомиллаштиришда унга ҳар томонлама ёрдам беришдан иборат.

Докладчи темир йўл, автомобиль ва авиация транспорти, шунингдек алоқа ишлари соҳасида муайян муваффақиятларга эришилганлигини айтиб, уларнинг ишидаги камчиликларни очиб ташлайди.

Поездларнинг қатнов графигини бажариш ҳали ҳам кўнгилдагидек эмас, вагонлар обороти ва паровоз ҳамда тепловозларнинг бир суткада қатнов нормаси юзасидан берилган асосий кўрсаткичлар бажарилмаётир. Авария ва бракка узил кесил хотима берилган эмас.

Темир йўлдаги айрим раҳбар ходимлар бюрократик методларга барҳам берган эмаслар, улар ишлаб чиқариш объектларига онда-сондагина борадилар, ишчи коллективлари билан кам алоқа қиладилар, ишнинг моҳиятини чуқур ўрганмайдилар. Партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари темир йўлчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни сусайтириб юборганлар.

Автомобиль транспортининг ишидаги камчилик шундан иборатки, автомобилларнинг базадан йўлга чиқариш коэффициенти ҳали ҳам паст, автомашиналарнинг кўп вақт бекор туришига йўл қўйилмоқда. Пассажирларни ташишни уюштиришда кўп камчиликлар бор. Янги йўл қурилиши ва йўлларни ремонт қилиш қониқарсиз олиб борилмоқда, бу ишларнинг сифати талабга асло жавоб бермайди.

Алоқа ишлари хусусан қишлоқларда энг қолоқ участкалардан бири бўлиб қолмоқда. Область алоқа бошқармаси ёмон ишламоқда, министрлик эса унга зарур ёрдам кўрсатмаётир.

1958 йилда саноат, транспорт ва алоқа соҳасидаги вазифалар Ўзбекистон ССР Олий Советининг яқинда бўлиб ўтган сессиясида республика халқ хўжалигини ривожлантириш юзасидан тасдиқланган давлат планида белгилаб берилди. Бу планда область саноат корхоналарининг ялпи маҳсулотини қарийб 7 процент ёки тахминан 700 миллион сўм ошириш кўзда тутилади. Меҳнат унумдорлиги 1957 йилдагига нисбатан 6,3 процент ортиши керак.

1958 йилда область саноати, транспорт ва алоқа ташкилотлари олдига қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун давлат планини ва мажбуриятларни бажармайдиган битта ҳам корхона бўлмаслигига эришиш керак. Барча техника-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича топшириқларни сўзсиз бажариш, маҳсулотни бир меъёрда ишлаб чиқариш, 1957 йилда эришилган ўсиш суръатларини тезлаштириш қонун бўлиб қолмоғи керак. СССР Олий Совети сайловлари шарафига социалистик мусобақани кенг ривожлантириш, Улуғ Октябрнинг 40 йиллигига тайёргарлик ва ана шу байрам муносабати билан омма ўртасида ўсган сиёсий активлик ва меҳнат ғайратини янада ошириш лозим.

Область, шаҳар ва район партия комитетлари, — деди докладчи, — ҳисобот-сайлов партия йиғилишлари қатнашчиларининг, шунингдек партия конференциялари делегатларининг саноат, транспорт ва алоқа ишларини яхшилашга қаратилган танқидий мулоҳазалари ва таклифларини умумлаштиришлари ҳамда аниқланган камчиликларни тугатиш соҳасида конкрет тадбирлар белгилашлари керак.

Докладчи, капитал қурилиш соҳасида эришилган муваффақиятларни характерлаб, ҳал этилмаган масалаларга эътиборни жалб этади.

Асосий камчилик шундан иборатки, қурилиш ташкилотлари қурилиш ишларида индустриал методларни суст жорий қилмоқдалар, қурилишни арзонлаштириш ва унинг сифатини яхшилаш учун чинакам кураш олиб бормаётирлар.

Қурилишни индустриал усулда ташкил этишда йиғма темир-бетон асосий материал деб ҳисобланади. Бир миллион сўмлик ҳажмдаги қурилиш-монтаж ишларига атиги 80 кубометр йиғма темир-бетон тўғри келади. «Узбекгидроэнергострой», «Узбекшахтострой» трестлари ва 32-трест бўйича эса йиғма темир-бетон бундан ҳам кам ишлатилмоқда.

Капитал қурилишлар учун ажратилган маблағлардан систематик равишда фойдаланмасликка асосий сабабларнинг бири шуки, маблағлар жуда кўп объектларга сочиб юборилмоқда, планга киритилган объектлар проект ва сметалар билан таъмин этилмаётир. Бинокорлик материаллари ишлаб чиқариш капитал қурилишнинг ўсишидан кескин суратда орқада қолмоқда.

1958 йилда, — дейди ўртоқ Нуритдинов, — областимизда капитал қурилишига салкам 2 миллиард сўм ажратиш кўзда тутилади. 1958—1960 йиллар мобайнида салкам 3 миллион квадрат метр уй-жой, шу жумладан якка тартибда қуриш йўли билан 800 минг квадрат метрдан кўпроқ ҳажмда уй-жой, шунингдек колхозчилар учун камида 28 минг уй қуришимиз керак.

Бу эса партия органларининг қурилиш ташкилотларига эътиборини анча кучайтиришни, қурилиш юзасидан белгиланган планнинг бажарилишини таъминлашда уларга ҳар томонлама ёрдам кўрсатишни талаб этади.

Уй-жой қурилиши кенгайтирилганлиги муносабати билан барча шаҳарлар, район марказлари, ишчи посёлкалари ва колхоз қишлоқлари бўйича бош планлар — проектлар тузиш тўғрисидаги масалани яқин вақт ичида узил-кесил ҳал қилиш зарур.

Сўнгра докладчи қишлоқ хўжалик масалаларига тўхталиб ўтади.

Область партия ташкилоти ҳисобот даврида қишлоқ хўжалиги соҳасидаги амалий ишларида КПСС XX съездининг Директиваларига, Партия Марказий Комитети кейинги Пленумларининг қарорларига амал қилди ва бир қатор муваффақиятларга эришди.

Кейинги 5-6 йил ичида МТС ва совхозлардаги трактор паркининг қуввати бирмунча ошди. Колхозлар давлатдан 165 миллион сўм қарз олдилар. Ана шу давр ичида МТС ва совхозлардаги капитал қурилишга ва сув хўжалиги тадбирларига давлат бюджетидан 112 миллион сўм сарфланди. («Голодностепстрой» бўйича қилинган харажатлар бу ҳисобга кирмайди).

Колхозлар жамоат хўжалигини мустаҳкамлаб бориб, бўлинмас фондлар маблағлари ҳисобига капитал қурилишга 630 миллион сўм сарф қилдилар.

Колхозчилар, совхоз ва МТС ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассисларининг фидокорона меҳнати туфайли, партия, совет, қишлоқ хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг кенг миқёсда олиб борган ташкилотчилик ишлари туфайли областдаги колхоз ва совхозлар ҳисобот даврида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни анча кўпайтирдилар ва бу билан пахта, луб экинлари, ғалла, картошка, сабзавот, полиз экинлари, мева, пилла ва чорвачилик маҳсулотларининг ҳамма турларини тайёрлаш ҳамда харид қилиш давлат планларининг бажарилишини таъминладилар.

Тошкент ва бошқа шаҳарлардаги саноат корхоналари, муассасалар, ўқув юртларининг коллективлари бу ишда жуда катта ёрдам кўрсатдилар.

Пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришнинг ортганлиги, давлатнинг моддий-техника ёрдами, планлаштириш ва моддий жиҳатдан рағбатлантириш ишларининг яхшиланганлиги, маҳаллий ташаббуснинг кучайтирилганлиги, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш ва харид қилиш нархларини ошириш юзасидан партия ва ҳукумат томонидан кўрилган тадбирлар — буларнинг ҳаммаси ҳисобот даврида колхозлар даромадининг 800 миллион сўм миқдорида кўпайишига, колхозларнинг бўлинмас фондларини кўпайтириш ва меҳнат куни қимматини янада оширишга ёрдам берди.

Ўтган икки йил мобайнида партия Марказий Комитети, Иттифоқ ҳукумати томонидан кўрилган энг муҳим тадбирларнинг бири янги совхозларни ташкил этишдан иборат бўлди. Областда 15 та янги совхоз, шу жумладан 8 та пахта совхози, 4 та сабзавот, дон совхози ва 2 та боғдорчилик совхози ташкил этилди.

КПСС Марказий Комитети ва Иттифоқ ҳукуматининг ёрдами билан амалга оширилган ана шу тадбирлар ва бошқа чоралар пахта етиштиришни, деҳқончилик ва чорвачиликнинг барча маҳсулотларини етиштиришни янада тез суръатлар билан кўпайтириш учун қўшимча имкониятлар вужудга келтирди.

Пахтачилик — область қишлоқ хўжалигининг етакчи тармоғидир. Ҳисобот даврида область колхоз ва совхозларида пахта етиштириш 1955 йилдагига нисбатан 100 минг тонна ортди.

— Ҳисобот даврида, — дейди докладчи, — пахта етиштиришни кўпайтириш соҳасида баъзи муваффақиятлар қўлга киритилганлиги ҳаммага аёндир. Аммо, ана шу муваффақиятлар билан бир қаторда пахтачиликни ривожлантириш соҳасидаги катта нуқсон ва камчиликларни кўрмай қолиш хато бўлур эди. Ўтган йили кўклам, ёз ва куз фаслида об-ҳаво шароитининг ноқулай келганлиги, шунингдек сув танқислиги орқасида пахта етиштириш бирмунча камайиб кетди. Аммо, пахта етиштиришнинг бирмунча камайганлигига фақат шуларнигина сабаб қилиб кўрсатиш ярамайди. Даставвал, мураккаб вазиятда тўғри йўл олабилмаслик, яхши ўйлаб тузилган ва сўзсиз бажариладиган ташкилий ҳамда агротехника тадбирларини табиатнинг стихияли кучларига қарши қўябилмаслик бундай нуқсонларнинг юз беришига сабаб бўлди.

Рўй берган қийинчиликларни енга олган жойларда яхши натижаларга эришилди.

Докладчи пахта етиштириш планини ошириб бажарган Оржоникидзе ва Бўстонлиқ районлари пахтакорларининг, шунингдек мўл ҳосил етиштирган бир қанча колхоз, бригада ва звеноларнинг яхши ишлаганликларини таъкидлайди.

Ўртоқ Нуритдинов камчиликларга тўхталиб, иқтисодий жиҳатдан камқувват колхозларда ҳар гектар ернинг ҳосилдорлиги ва пахтанинг ялпи ҳосили кўпроқ камайиб кетганлигини айтади. Чиноз, Боёвут, Оққўрғон, Октябрь, Мирзачўл, Сирдарё ва Янгийўл каби йирик пахтакор районларда ана шундай аҳвол юз берди.

Бундай аҳволнинг рўй беришига сабаб шуки, ғўзани парвариш қилишнинг ҳал қилувчи даврида қатор ораларини ишлаш ва яганалаш кечикиб ўтказилди. Бунинг орқасида ғўза туплари ёввойи ўтлар орасида қисилиб қолди ва бу ҳол ғўзанинг кеч ривожланишига сабаб бўлди. Энг зарур мелиорация ишларининг кечиктириб юборилганлиги орқасида баъзи майдонларда ғўза туплари нобуд бўлди.

Пахтакор совхозларда ҳосилнинг системали равишда камайиб бораётганлиги айниқса жиддий ташвиш туғдиради. Ер мелиорация ҳолатининг яхши эмаслиги ҳосилнинг камайиб кетишига маълум даражада сабаб бўлмоқда. Аммо, совхозларнинг кейинда қолаётганлигига асосий сабаб шуки, улар ихтиёрида бўлган бой техникадан қониқарсиз фойдаланилмоқда, пахта етиштиришни комплекс механизациялаш ва ғўза тупларини квадрат-уялаб жойлаштириш усулига секин ўтилмоқда, совхозлар малакали механизатор кадрлар билан таъминланмаган ва ана шу кадрлар ўртасида қўнимсизлик катта. Совхоз ишлаб чиқаришини бошқариш структурасида камчиликлар бор, меҳнат интизоми бўшаштириб юборилган.

Қишлоқ хўжалиги соҳасида область олдида турган вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш, — дейди докладчи, — асосан колхоз, совхоз ва МТСларимизда бўлган жуда катта резервларни топа билишимизга ва улардан тўла фойдаланишимизга боғлиқдир.

Биринчи резерв — меҳнат унумдорлигини янада оширишдан ва пахтанинг таннархини камайтиришдан иборат.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қишлоқ меҳнаткашларига қарата чиқарган Мурожаатида таъкидлаб ўтилганидек, қишлоқ хўжалигида меҳнат унумдорлигини янада ошириш учун жуда катта резервлар бор. Докладчи буни тахминан бир хил шароитда бўлган икки район — Ўртасарой ва Ўрта Чирчиқ районларининг иш натижаларини таққослаш йўли билан очиқ кўрсатиб беради. Ўрта Чирчиқ районидаги колхозлар меҳнат унумдорлигини ошириш учун барча имкониятлардан фойдаланмадилар.

Областда 15 от кучига эга бўлган ҳар бир трактор ҳисобига камида 50-55 тонна пахта олиниши керак. Ўтган йили эса ҳар бир трактор ҳисобига 40-45 тоннадан пахта етиштирилди. Бунга сабаб шуки, техникадан ёмон фойдаланилмоқда, ва унинг иш сифати паст.

Қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларида, хусусан чорвачилик соҳасида ҳам аҳвол шундай.

Вазифа — барча партия ташкилотларининг, қишлоқ хўжалигидаги барча ходимларнинг эътиборини меҳнат унумдорлигини янада ошириш ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг таннархини камайтириш масалаларига жалб этишдан иборат.

Иккинчи резерв — кам ҳосил олаётган қолоқ хўжаликларни ўрта ва илғор хўжаликлар даражасига кўтаришдир.

Қолоқ колхоз ва совхозларда ўртача ҳосилни ақалли 5—7 центнер кўпайтирганда ҳам, қўшимча равишда салкам 50—55 минг тонна пахта олиш мумкин.

Биз бунга қолоқ колхоз ва совхозларни раҳбар ходимлар, мутахассислар ва механизаторлар билан жиддий суратда мустаҳкамлаш, уларга зарур бўлган моддий-техника ёрдамини кўрсатиш йўли билан, ишлаб чиқаришдаги барча процессларни механизациялаштиришни ҳар томонлама кучайтириш йўли билан, ана шу хўжаликларда партия таъсирини ошириш, айниқса бошланғич партия ташкилотларини мустаҳкамлаш йўли билан эриша оламиз.

Барча колхоз ва совхозларда ҳосилни оширишнинг учинчи резерви — агротехниканинг умумий савиясини янада оширишдан, ғўза тупларини кенг миқёсда квадрат-уялаб жойлаштиришдан ва машиналар ёрдами билан узунасига ва кўндалангига парвариш қилишдан, алмашлаб экишни жорий қилишдан ва барча агротехника тадбирларини ўз вақтида ва ғоят сифатли қилиб ўтказишдан иборат.

Бунинг учун қишлоқ хўжалик мутахассисларининг роли ва жавобгарлигини янада ошириш, уларни деҳқончилик маданиятини юксалтириш билан боғлиқ бўлган масалаларни ҳал этишга кенг жалб этиш лозим.

Пахта ҳосилини кўпайтиришнинг тўртинчи катта резерви — сув билан таъминлашни кескин суратда яхшилашдан ва колхоз ҳамда совхозларнинг кўпдан буён экин экилиб келинаётган ерларининг мелиорация ҳолатини яхшилашдан иборат.

Бу йил давлат маблағлари ҳисобига сув билан таъминлаш ва ернинг мелиорация ҳолатини яхшилаш соҳасида катта ҳажмдаги ишларни амалга ошириш кўзда тутилади. Лекин ҳозирги вақтда ана шу мақсадлар учун колхозларнинг бўлинмас фондларидан максимал даражада фойдаланиш жуда зарурдир.

Пахта етиштиришни кўпайтиришнинг бешинчи резерви — қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ҳисобига экин майдонларини кенгайтиришдан иборат.

Кейинги тўрт йил мобайнида областдаги пахта майдонлари умуман олганда стабиль бўлиб қолмоқда, совхозларда эса пахта майдони ҳатто камайди. Шу йиллар ичида пахта етиштириш ҳосилдорликни ошириш ҳисобигагина кўпайтирилди.

Область партия ташкилоти даставвал, пахта, маккажўхори, беда ва озуқа экинлари майдонларини кенгайтиришни кўзда тутиб, бу йилги ҳосил юзасидан белгиланган топшириққа мувофиқ, ерларни 1,5-2 баравар кўпроқ ўзлаштиришни таъминлаши лозим.

Сўнгра докладчи, ҳисобот даврида Юқори Чирчиқ ва Қуйи Чирчиқ районларидаги луб экувчи колхозлар ва МТСлар анча катта муваффақиятларга эришганликларини, каноп ва жут пояси етиштиришни 1955 йилдагига нисбатан икки баравар оширганликларини таъкидлаб, бу йил луб экинлари поясини анча кўпайтириш учун мавжуд резервлардан максимал даражада фойдаланишга даъват этади.

Ҳисобот даврида картошка, сабзавот ва полиз экинлари кўпроқ етиштирилди. Ана шу экинларнинг ялпи ҳосили 1955 йилдагига нисбатан бир ярим баравардан зиёд ортди. Бу эса Тошкент ва бошқа шаҳарларнинг аҳолисини сабзавот ва картошка билан таъминлашни бирмунча яхшилаш имконини берди.

Лекин шундай бўлса ҳам, область меҳнаткашларининг, биринчи галда шаҳарлар ва саноат марказлари аҳолисининг сабзавот, картошка ҳамда полиз экинларига бўлган эҳтиёжини тўла қондириш вазифаси ҳали ҳал этилган эмас.

Бунга сабаб шуки, хусусан Бекобод, Оҳангарон, Олмалиқ, Янгиер ва ҳатто Янгийўл шаҳарларига яқин бўлган районларда ҳам район партия комитетлари ва район ижроия комитетларининг йўл қўйиб бериши орқасида ана шу экинларнинг майдонларини кенгайтириш ва уларнинг ҳосилини ошириш юзасидан берилган топшириқлар бажарилмай келмоқда.

Бекобод, Пискент, Боёвут ва бошқа баъзи районлар раҳбарларининг хўжаликнинг ана шу тармоғини ривожлантиришга масъулиятсизлик билан қараётганликларини қоралаш керак ва шу йилнинг ўзидаёқ сабзавот, картошка ва полиз экинларини планли суратда экишни, уларнинг ҳосилини кескин суратда оширишни тўла таъминлашга эришиш лозим, токи ана шу экинларни етиштириш юзасидан олинган мажбуриятлар тўлиқ бажарилсин.

Колхоз ва совхозлар 1954 йилдаги табиий офат натижасида нобуд бўлган боғларни икки йил мобайнида деярлик тўла равишда тикладилар. 12,5 минг гектар ерга мева дарахтлари ва 1000 гектардан кўпроқ ерга ток кўчатлари ўтқазилди.

Шу билан бирга, ихтисослаштирилган районларда — Паркент, Бўстонлиқ ва Ховос районларида боғдорчилик ҳамда узумчилик суст ривожлантирилаётганлигини қайд қилиб ўтиш керак.

Хўжаликнинг ана шу юқори даромадли тармоқларига жиддий эътибор бериш ва яқин 2-3 йил ичида барча колхоз ҳамда совхозларда боғ ҳамда узумзорларни барпо қилиш керак.

Пилла етиштиришни кескин суратда кўпайтириш учун ўтган йилларда қаровсиз ташлаб қўйилган барча тутзорларни тартибга солиш, тут кўчатлари ўтқазиш юзасидан берилган топшириқни бажариш ва кейинги йилларда ўтқазилган тут кўчатларини тўла сақлаш ҳамда тутзорларни парвариш қилишни таъминлайдиган бошқа тадбирларни ҳам амалга ошириш керак.

Докладда қишлоқ хўжалигининг чорвачилик каби муҳим тармоғига катта эътибор берилди.

Ҳисобот даврида колхоз ва совхозлар чорвачилик маҳсулотларининг барча турларини тайёрлаш ва харид қилиш давлат планини бундан аввалги йиллардагига нисбатан яхшироқ бажардилар. Қора моллар сони 8 процентдан кўпроқ, сигирлар сони 22 процент, чўчқалар сони 2 баравар ва паррандалар сони 24,5 процент кўпайди.

Соғиб олинган сутнинг умумий миқдори қарийб икки баравар ортди, ҳар бир сигирдан соғиб олинган сут миқдори эса 87 процент кўпайди ва эндиликда колхозларда 1,5 минг килограммдан кўпроқ миқдорни ташкил этади, яъни олинган социалистик мажбуриятларга мувофиқ келади. Совхозларда эса ҳар бир сигирдан соғиб олинган сут миқдори планда кўрсатилган 1810 килограмм ўрнига 1860 килограммни ташкил этади.

Қорасув, Калинин, Оржоникидзе ва Тошкент қишлоқ районларидаги колхозларда сут етиштиришда юксак кўрсаткичларга эришилди.

Областимизда умумий ер майдонининг ҳар 100 гектари ҳисобига сут етиштириш қарийб уч баравар, гўшт етиштириш 1,5 баравар, жун ва тухум етиштириш икки баравар ортди.

Аммо, кўп хўжаликлар чорвачиликни кескин суратда юксалтириш учун мавжуд резервлардан фойдаланмаётирлар. Бу иш Пискент, Боёвут, Бекобод, Бўка, Оҳангарон, Ховос, Гулистон, Октябрь ва бошқа бир қанча районлардаги колхоз ҳамда совхозларда сира ҳам кўнгилдагидек эмас.

Областимиз гўшт етиштириш соҳасида жиддий суратда орқада қолмоқда. Ҳар бир жойнинг ўзида урчитиш йўли билан чорва моллар сонини кўпайтириш соҳасидаги ишлар талабга жавоб бермайди. Чорва моллар кўп нобуд бўлмоқда ва ҳар қандай эҳтиёжлар учун сарфланмоқда.

Ем-хашак кам тайёрланаётган бир қанча хўжаликларда чорва моллар яхши парвариш қилинмаётир, молларнинг зотини яхшилаш тўғрисида ғамхўрлик қилинмаётир, чорвачилик маҳсулдорлиги паст бўлиб, унинг таннархи ғоят ошиқдир.

Қорасув районидаги Свердлов номли колхозда бир килограмм сутнинг таннархи 1 сўм 46 тийин, бир килограмм мол гўштининг таннархи 3 сўм 33 тийин, бир килограмм чўчқа гўштининг таннархи 5 сўм 41 тийин, бир килограмм жуннинг таннархи 2 сўм 79 тийин ва бир дона тухумнинг таннархи 62 тийин бўлгани ҳолда, Калинин районидаги Булганин номли колхозда бир килограмм сутнинг таннархи 3 сўм 04 тийин, бир килограмм мол гўштининг таннархи 12 сўм 56 тийин, бир килограмм чўчқа гўштининг таннархи 22 сўм 14 тийин, бир килограмм жуннинг таннархи 57 сўм 54 тийин ва бир дона тухумнинг таннархи 2 сўм 23 тийинни ташкил этади.

Партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари етарли даражада эътибор бермай келаётганликлари орқасида чорвачилик, хусусан гўшт етиштириш ҳали ҳам орқада қолмоқда.

Ана шу қолоқликка хотима бериш учун областимизда яқин 2-3 йил ичида умумий ер майдонининг 100 гектари ҳисобига чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни 1,5-2 баравар кўпайтириш, қолоқ колхоз ва совхозларни илғорлар даражасига кўтаришга алоҳида эътибор бериш лозим.

Бунинг учун ҳар бир хўжаликда сигирлар сонини кўпайтиришни ва уларнинг зотини яхшилашни таъминлайдиган конкрет чораларни кўриш, маккажўхори ва беда майдонларини кенгайтириш ҳамда уларнинг ҳосилини ошириш йўли билан мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтириш, чорвачилик бинолари қуриш, сигирларнинг қисир бўлиб қолишини камайтириш, ёш молларни кўпайтириш ва уларни сақлаб қолиш керак.

Она чўчқалар сонини кўпайтириш ва уларни боқиб семиртириш йўли билан чўчқачилик фермаларини кенгайтириш, шунингдек гўшт бўладиган паррандалар сонини ошириш — гўшт етиштиришни кескин суратда кўпайтиришнинг катта резервидир.

Бу йилги вазифаларнинг муваффақиятли бажарилиши, — дейди докладчи, — область партия ташкилотининг пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини етиштиришни кўпайтириш ва чорвачилик маҳсулдорлигини ошириш учун ҳозирнинг ўзидаёқ мустаҳкам асос яратишни таъминлашга боғлиқдир.

Аммо, кўпгина хўжаликларда ва умуман областда кўкламги экишга тайёргарлик жуда суст олиб борилмоқда. Докладчи, Сирдарё, Оққўрғон районларининг, шунингдек бир қанча МТСларнинг раҳбарларини танқид қилади. Ана шу районларда ва бир қанча МТСларда ер ҳайдаш, маҳаллий ва минерал ўғит тайёрлаш, ирригация ишлари, қишлоқ хўжалик техникасини ремонт қилиш ва шу сингари ишлар жадал суръатлар билан олиб борилмаётир. Чигитни квадрат-уялаб экишга тайёргарлик ҳам бутунлай қониқарсиздир. Чорва моллар қишловини ўтказишда жиддий камчиликлар бор.

Биз, — дейди ўртоқ Нуритдинов, — КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Мурожаатига амал қилиб, барча колхозчиларни, совхоз ва МТС ишчиларини, қишлоқ хўжалик мутахассисларини ва биринчи галда қишлоқлардаги барча коммунистларни энг зарур қишлоқ хўжалик ишларини бажаришдаги қолоқликни тугатишга сафарбар қилишимиз керак, токи Тошкент областининг вакиллари пахтакорларнинг Москвада очиладиган Биринчи Бутуниттифоқ қурултойида кўкламги экиш ишларига тўла тайёргарлигимиз тўғрисида ахборот бера олсинлар.

Докладчи ҳисобот даври меҳнаткашларнинг моддий фаровонлиги ва маданий турмуш даражаси янада ошганлиги билан характерланганлигини айтади.

Областнинг 1957 йилги бюджети бир миллиард сўмдан кўпроқ маблағни, яъни 1955 йилдагига нисбатан 341 миллион сўм кўпроқ маблағни ташкил этди. Социал-маданий тадбирларга бюджет маблағларининг салкам 70 проценти ёки 1955 йилдагига нисбатан 148 миллион сўм кўп маблағ сарф қилинди.

Давлат, кооператив, колхоз савдоси ва комиссион савдо янада ривожланди.

Лекин шундай бўлса ҳам, савдо ташкилотларининг ишларидаги жиддий камчиликларни кўрмаслик мумкин эмас. Партия ташкилотларининг ҳисобот-сайлов йиғилишларида, шаҳар ва район партия конференцияларида савдо ташкилотларининг ишлари ҳаққоний суратда танқид қилинди.

Соғлиқни сақлаш ишларини ривожлантиришда баъзи муваффақиятларга эришдик. Даволаш-профилактика муассасалари шохобчаларини кенгайтириш учун 627 миллион сўм ёки 1955 йилдагига нисбатан 69 миллион сўм кўпроқ маблағ сарфланди.

Аммо, баъзи жойларда аҳолига кўрсатилаётган медицина хизмати ҳозирги замон талабларига жавоб бермаётир. Физкультура комитетлари ва ДОСААФ ташкилотларининг ишларини ҳам анча яхшилаш керак.

Прокуратура, суд ва милиция органлари КПСС XX съездининг қарорларига амал қилиб, социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш ва жиноятчиларга қарши кураш соҳасида муайян иш қилдилар. Аммо, шундай бўлса ҳам, уларнинг ишларида ҳали жиддий камчилик ва хатолар рўй бермоқда.

Докладчи, меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини ошириш, маданий қурилишни кенгайтириш, маъмурий органларнинг ишларини яхшилаш соҳасидаги вазифаларга тўхталиб ўтади.

Сўнгра докладчи идеология ишларига доир масалаларга тўхталиб айтадики, область партия ташкилоти коммунистларнинг ва партиясиз активнинг ғоявий эҳтиёжларини тўлароқ қондиришга эътиборни бир мунча кучайтирди.

Ҳисобот даврида кадрларнинг иқтисодий ўқиши кенг уюштирилди ва ана шу машғулотларга 35 мингдан ортиқ ходим жалб этилди. Янги ўқув йилида партия маорифининг ҳамма шохобчаларида 75 мингдан ортиқ киши, шу жумладан 50 минг коммунист жалб этилди. Партия комитетлари пропагандистларни танлаш ва уларнинг ғоявий савиясини ошириш масалаларига кўпроқ эътибор бера бошладилар.

(ДАВОМИ УЧИНЧИ БЕТДА)

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ IX ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

(БОШИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Шу билан бирга областда марксча-ленинча тайёргарлик даражаси унча юқори бўлмаган коммунистлар, шу жумладан раҳбар ходимлар оз эмас. Бир қанча жойларда пропагандистлар билан ишлаш суст олиб борилмоқда. Кўпгина тўгараклар, сиёсий мактаблар ва семинарларда машғулотлар цитаталарни ёдлаб олиш ва ҳаммага маълум гапларни такрорлашдан иборат бўлиб қолмоқда. Айрим ҳолларда ўқишнинг формаларини белгилашда ихтиёрийлик принципи бузилмоқда.

Комсомоллар ва ёшларга сиёсий таълим бериш соҳасидаги ишларнинг аҳволи жиддий ташвиш туғдиради. Ўтган ўқув йилида салкам 11 минг комсомол аъзоси умумий таълим ва сиёсий билимнинг ҳеч қандай соҳасига жалб этилмади.

Ҳисобот даврида лекция пропагандаси бир мунча яхшиланди. Икки йил ичида 80 мингга яқин лекция ўқилди, лекин кўп лекцияларнинг ғоявий савияси ҳозирги юксак талабларга ҳали жавоб бермайди. Бу лекциялар баъзан амалий вазифалар билан боғлаб олиб борилмайди. Табиий-илмий ва атеистик пропаганда қониқарсиз уюштирилган.

Партия пропагандаси соҳасидаги вазифалар бу пропагандани ҳаётдан, коммунистик қурилиш практикасидан ажралиб қолишига сира йўл қўймасликдан, барча коммунист ва комсомолларнинг марксча-ленинча назарияни ижодий тарзда эгаллашларини таъминлашдан, пропагандист кадрлар билан ишлашни яхшилашдан ва партия маорифининг барча шохобчаларида машғулотларнинг ғоявий савиясини оширишдан, сиёсий маориф уйлари ва кабинетларининг ишларини кучайтиришдан, лекция пропагандаси савиясини оширишдан, табиий-илмий ва атеистик пропагандани кенг миқёсда олиб боришга жиддий эътибор беришдан иборат.

Докладда агитация ва оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш чоралари кўрсатилди. Бу ишлар ҳозирги вақтда СССР Олий Совети сайловларига тайёргарлик кўрилаётганлиги муносабати билан айниқса муҳимдир.

— КПСС Марказий Комитети, — дейди сўнгра докладчи, — хотин-қизлар ўртасида олиб борилаётган иш қониқарсиз аҳволда эканлигини бизга кўп марта кўрсатди. Шуни очиқ айтиш кераки, бу соҳадаги камчиликларни йўқотиш учун ҳозирча жуда кам иш қилганмиз. Ўзбек хотин-қизлари аввалгидек ҳозирда ҳам ижтимоий-сиёсий ишларга суст жалб қилинмоқдалар. Хотин-қизларга нисбатан бой-феодалларча муносабат қолдиқлари ҳали тугатилмаган.

Хотин-қизлар ўртасидаги ишни кескин суратда яхшилаш, КПСС Марказий Комитетининг шу масала ҳақидаги қарорларини ва ўз қарорларимизни тўла равишда бажаришга эришмоқ керак.

Докладчи хўжалик-сиёсий вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш учун оммани сафарбар қилишда газеталарнинг роли ошганлигини таъкидлади, шу билан бир қаторда у, баъзи газеталар мазмуни жиҳатидан саёз мақолаларни босиб чиқараётганликлари, илғор иш тажрибаларини суст пропаганда қилаётганликлари, масалаларни конкрет қўйиш ўрнига умумий мулоҳазалар билан чекланиб қолаётганликларини кўрсатди. Бундай газеталар танқид ва ўз-ўзини танқидни, хусусан қуйидан бўладиган танқидни кучайтириш минбарига айланган эмас. Улар ишчи-қишлоқ мухбирлари активига етарли даражада таяниб иш кўрмаётирлар.

Босма органларга партия раҳбарлигини кучайтириш, газеталарга, хусусан район газеталарига ўз савиясини юксак даражага кўтаришда ёрдам бериш, матбуотдаги танқидий чиқишларни қўллаб-қувватлаш керак.

Ўртоқ Нуритдинов Н. С. Хрушчевнинг «Адабиёт ва санъатнинг халқ ҳаёти билан алоқасини мустаҳкамлайлик» деган мақоласи совет адабиёти ва санъатини янада ривожлантириш учун жуда катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб, бизнинг ижодий ходимларимиз социалистик воқеликни ҳаққоний акс эттиришда бир мунча ютуқларга эгадирлар, деб қайд қилади. Аммо эришилган муваффақиятлар билан кифояланиш керак эмас. Санъат ва адабиёт ходимлари халқдан кўп қарздордирлар. Ижодий ходимларни марксча-ленинча руҳда тарбиялаш юзасидан партия ташкилотлари кўп иш қилишлари. Ўзбек санъати ва адабиётининг Москвада бўладиган декадасига яхши тайёргарлик кўришда уларга кўмаклашишлари керак.

Сўнгра докладчи маданий-оқартув ишлари паст савияда эканлигини ва клублар, кутубхоналар, қироатхоналар, кино-театрларнинг ҳамда бошқа маданий-оқартув муассасаларининг ишларини яхшилаш, уларга бутун чоралар билан ёрдам бериш зарур эканлигини таъкидлайди.

Илмий-текшириш институтлари, олий ўқув юртлари ва техникумларнинг ишларини янада яхшилаш, студентларни сиёсий жиҳатдан тарбиялашни кучайтириш учун кўп иш қилмоқ керак. Фанлар академияси муассасалари, олий ўқув юртлари ва техникумлардаги партия ва комсомол ташкилотларининг ишларини кучайтириш, коммунист олимлар ва ўқитувчиларнинг фанни ривожлантириш учун, юқори малакали мутахассислар тайёрлаш учун жавобгарлигини ошириш керак.

Ҳисобот даврида партия ва ҳукуматнинг ғамхўрлиги туфайли, жамоатчилик ва ота-оналар кенгашларининг ёрдами билан мактабларда болаларни ўқитиш ва тарбиялаш яхшиланди. Шу давр ичида ўқувчилар сони 23 минг кишидан ҳам зиёд ортди. Мактабларни ўқитувчилар ва раҳбар кадрлар билан таъминлашда катта ўзгариш ясалди. Ўқувчиларнинг дарсларни ўзлаштириш даражаси ортди. Мактабларнинг таълим-моддий базаси анча мустаҳкамланди.

Лекин болаларнинг бир қисми ҳали ҳам мактабдан четда қолмоқда. Болаларни ҳисобга олишнинг яхши йўлга қўйилмаганлиги ва ота-оналар ўртасида тушунтириш ишларининг қониқарсиз олиб борилаётганлиги умумий таълим планининг бажарилмай қолишининг асосий сабабларидан биридир.

Мактаб тўғрисида ғамхўрлик қилиш — умумхалқ ишидир. Бу ишни халқ маорифи органлари зиммасига юклаш билангина чекланиб қолиш ярамайди. Партия комитетларининг мактабларга эътиборини кучайтириш ва мактабларда таълим-тарбия ишларини яхшилаш учун барча чораларни кўриш лозим.

Докладчи партия ички ишларига доир масалаларга тўхталиб ўтади.

Ҳисобот даврида область партия ташкилоти ҳисобидаги КПСС аъзо ва кандидатларининг сони 8 минг кишидан зиёд ортди ва ҳозирги вақтда область партия ташкилоти сафларида 59.848 коммунист бор. Партия ташкилотининг сифат состави анча яхшиланди.

Аммо, баъзи район ва шаҳар партия комитетлари ҳамда кўпгина бошланғич партия ташкилотлари партияга қабул қилиш соҳасида жиддий иш олиб бормаётирлар ва бу соҳада берилган аризаларни қараб чиқиш билангина чекланиб қолмоқдалар. Партия сафига хотин-қизлар кам қабул қилинмоқда.

Партияга қабул қилиш ишини узил-кесил яхшилаш, партия ишига содиқ кишиларни, биринчи галда етакчи касблардаги илғор ишчиларни, механизаторларни ва колхозчиларни якка тартибда танлаб олиш қоидасига қаттиқ риоя қилган ҳолда, КПСС қаторига жалб этиш, коммунистларнинг, хусусан ёш коммунистларнинг муттасил ўқишлари, ўз малакаларини такомиллаштиришлари, умумий ва сиёсий билим даражаларини оширишлари тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиш керак.

Ҳисобот даврида саноатнинг етакчи тармоқ корхоналарида, колхоз, МТС ва совхозларда ишлаётган коммунистлар сони ортди. Аммо, шундай бўлса ҳам, партия кучларини жойлаштиришда жиддий камчиликлар бор. Коммунистларнинг атиги 52,5 проценти саноатда, транспортда, қурилишда, қишлоқ хўжалигида ишламоқда, уларнинг 47,5 проценти моддий бойлик ишлаб чиқариш доирасидан четдадир.

Вазифа — халқ хўжалигининг барча тармоқларида партия таъсирини таъминлаш мақсадида коммунистларни ва комсомолларни жойлаштириш масаласини қайтадан кўриб чиқишдан иборат.

Докладчи бошланғич партия ташкилотларининг фаолиятини анализ қилади. «Узбексельмаш» заводи, тўқимачилик комбинати, металлургия заводи, Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхози ва бошқа бир қанча корхона ҳамда колхоз партия ташкилотларини мисол қилиб келтиради. Ана шу корхона ва колхозларда партия ишлари яхши йўлга қўйилган ва коммунистларнинг авангардлик роли таъминланган. Аммо, ҳамма ерда ҳам бошланғич партия ташкилотларининг ишлари кучайтирилган, деб бўлмайди. Бу эса партиявий-ташкилий ишдаги энг катта камчиликдир.

Шаҳар ва район партия комитетлари жойларда ҳамма масалаларни бошланғич партия ташкилотларининг, коммунистларнинг актив иштирокида ҳал этишлари, бошланғич партия ташкилотларининг секретарларига ёрдам беришлари, уларга партия ишининг энг яхши методларини ўргатишлари, коммунистларни ишга партиявий нуқтаи назардан қараш руҳида тарбиялашлари, партия ички демократиясига аниқ риоя қилинишини таъминлашлари керак.

Область партия конференцияси олдидан, — дейди докладчи,—бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари, район ва шаҳар партия конференциялари ўтказилди. Ана шу йиғилиш ва конференциялар коммунистларнинг активлиги ғоят ўсган бир вазиятда ўтди ва партия ташкилотлари КПСС ленинча Марказий Комитет теварагига ҳар қачонгидан кўра маҳкам жипслашганлигини намойиш қилди. Йиғилиш ва конференцияларнинг қатнашчилари партия XX съезди томонидан қўйилган вазифаларни амалга ошириш соҳасидаги ишларнинг ижобий натижаларини кўрсатиб, асосий эътиборни ҳали ҳал этилмаган масалаларга, ишдаги камчилик ва хатоларга, халқ хўжалигининг барча тармоқларини янада юксалтиришдаги янги резервларни қидириб топишга қаратдилар.

Область, шаҳар ва район партия комитетлари ҳисобот-сайлов йиғилишлари қатнашчиларининг ва конференция делегатларининг танқидий мулоҳазаларини ва таклифларини ўрганишлари ва умумлаштиришлари, ана шу йиғилиш ва конференцияларда қабул қилинган қарорларнинг бажарилишини таъминлаш учун тегишли тадбирларни амалга оширишлари керак.

Ҳисобот даврида область партия ташкилотида раҳбар кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш ишлари яхшиланди.

Областимиздаги партия, хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларида совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида тарбияланган, партия томонидан қўйилган вазифаларни муваффақиятли ҳал эта оладиган муносиб ва етук ходимлар ишламоқдалар.

Кадрлар билан ишлашда жиддий камчилик ва нуқсонлар борлигини кўрмаслик нотўғри бўлур эди.

Ана шу камчилик ва нуқсонлар нимадан иборат?

Кадрларни танлашда ҳамма вақт ҳам уларнинг ишчанлик ва сиёсий ҳислатлари эътиборга олинаётир, деб бўлмайди. Бунинг натижасида топширилган ишни эплай олмаган баъзи ходимларни муайян вақт ўтгач ўзгартиришга тўғри келади. Кадрлар қўнимсизлиги ўтган даврдагига нисбатан камроқ бўлса ҳам, лекин давом этмоқда.

Партия ташкилотларининг эътибори қолоқ колхоз, совхоз, МТС, район, корхоналарни ва халқ хўжалигининг бошқа қолоқ тармоқларини кадрлар билан биринчи навбатда мустаҳкамлаш масалаларига ҳануз жалб этилган эмас. КПСС Марказий Комитетининг хотин-қизларни, хусусан ўзбек хотин-қизларини раҳбарлик лавозимларига кенг миқёсда кўтариш тўғрисидаги кўрсатмаси шу вақтга қадар яхши бажарилмаётир. Колхоз раислари орасида қишлоқ хўжалик мутахассислари кам.

— Биз, — дейди докладчи, — кадрлар билан ишлашни КПСС XX съезди талабларига мувофиқ даражага кўтаришимиз лозим. Ишнинг кўзини биладиган, бутун янгилик, илғорликни қўллаб-қувватлаб ривожлантира оладиган маданий кишилар саноатга, қишлоқ хўжалигига, партия ва давлат органларига раҳбарлик қилишлари керак.

Сўнгра ўртоқ Нуритдинов маҳаллий Советлар, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг ишларини характерлаб, уларнинг ишларини янада яхшилаш чоралари тўғрисида гапиради.

Докладчи айтадики, КПСС XX съездидан кейин областдаги партия ташкилотлари партия ҳаётининг ленинча нормаларини тиклаш учун кўп иш қилдилар, маъмурий усуллар қўлланишга ва раҳбарликнинг канцеляриячилик—бюрократик методларига қарши курашни кучайтирдилар, халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планларини бажариш йўлида ташкилий ишларни яхшиладилар. Шаҳар ва район партия комитетлари ташкилий жиҳатдан қайта қурилди. Область ташкилотларида мажлисбозлик камайди, қабул қилинадиган қарор ва фармойишлар сони қисқарди.

Аммо, — дейди докладчи,—шуни эътироф қилиш керакки, раҳбарлигимизнинг даражаси ҳозирги талабларга ҳали тўлиқ жавоб бермайди.

Докладда область партия комитети, унинг секретарлари ва бўлимлари, область ижроия комитети ҳамда бошқа область ташкилотлари, бир қатор шаҳар ва район партия комитетлари ишидаги камчиликлар танқид қилинди.

Партия ва ҳукумат Директиваларининг ва ўз қарорларининг қандай бажарилаётганлигини текширишнинг сустлиги область партия комитети ва область ижроия комитетининг, кўпгина шаҳар, район партия ва совет органларининг фаолиятидаги жиддий камчиликдир.

Вазифа — хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлик даражасини кескин суратда оширишдан, раҳбар кадрларга нисбатан талабчанликни кучайтиришдан, партия ва совет органларининг фаолиятида эгасизликни тугатишдан, партия ва ҳукумат директиваларини ҳамда ўз қарорларининг бажарилишини текширишни яхши йўлга қўйишдан, топширилган иш учун ходимларнинг шахсий жавобгарлигини талаб қилиш билан бирга, коллегиал ишлашни таъминлашдан иборат.

Докладчи сўзининг охирида область халқ хўжалигининг барча тармоқларини яқин йиллар мобайнида ривожлантириш перспективалари ҳақида гапиради.

Энергетика ғоят ривожланади, 600 минг киловатт қувватга эга бўлган Оҳангарон ГРЭСи тўлиқ ишга туширилади, Чорвоқда йирик ГЭС қурилади. Бу ГЭС энергетика ресурсларини анча кўпайтириш билан бирга, Чирчиқ дарёси водийсида ирригация ишларини яхшилаш имконини беради. Келгуси етти йил ичида кўмир чиқариш 10 миллион тоннагача етказилиши лозим. Рангли металлургиянинг ялпи маҳсулоти ўн баравар ортади. Бизнинг областимиз рангли металл ишлаб чиқариш жиҳатидан Совет Иттифоқида иккинчи ўринга чиқади. Пўлат қуйиш ва прокат ишлаб чиқариш, машинасозлик саноати маҳсулотлари, шунингдек минерал ўғитлар, цемент, ғишт ва бошқа материаллар ишлаб чиқариш икки баравардан зиёд ортади. Пахта заводларини автоматлаштириш, қуритиш-тозалаш цехларининг сонини кўпайтириш соҳасида катта ишлар мўлжалланади.

Етти йил ичида йирик ирригация қурилиши натижасида 300 минг гектардан кўпроқ янги суғориладиган ерларга эга бўламиз. Бу эса 1965 йилга келганда ҳосилдорликни ошириш билан бирга ялпи пахта ҳосилини 800-850 минг тоннага етказиш имконини беради.

Капитал қурилиш ҳажми ҳам ортаборади.

— Ҳеч шубҳа йўқки, — дейди ўртоқ Нуритдинов, — КПСС ленинчи Марказий Комитети теварагига, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети теварагига маҳкам жипслашган ва хўжалик ҳамда маданий қурилишнинг мураккаб вазифаларини ҳал эта олишини кўп марта исбот қилган Тошкент область партия ташкилоти КПСС XX съездининг тарихий қарорларидан келиб чиқадиган буюк иш программасини шараф билан бажаради.

* * *

Конференцияда ревизия комиссиясининг ҳисобот давридаги иши тўғрисида ревизия комиссиясининг раиси ўртоқ **В. Д. Сучков** доклад қилди.

Докладлар юзасидан музокаралар бошланди.

Музокаралар ҳақидаги ҳисобот газетамизнинг келгуси сонида босилади.

Яқин ва Ўрта Шарқ тинчлик зонаси бўлиши лозим

ТАСС баёноти тўғрисида чет эл матбуотида баён этилган фикрлар

Чет эл матбуоти Бағдод пакти кенгашининг бўладиган сессияси муносабати билан эълон қилинган ТАСС баёнотини кенг шарҳламоқда.

Хитойда чиқадиган «Жень-минь жибао» газетаси бундай деб ёзади: ТАСС баёноти АҚШ империалистик доираларининг Бағдод пакти кенгаши сессиясидан уруш тайёргарлиги учун ва Ўрта ҳамда Яқин Шарқни атом ва ракета қуроли омборига айлантириш учун фойдаланиш йўлидаги уринишларини фош қилади. Газета бу районни ядро ва ракета қуролидан холи бўлган тинчлик зонасига айлантириш тўғрисидаги совет таклифини қўллаб-қувватлайди. «Бэйцзинжибао» газетаси ТАСС баёнотига атом уруши олови билан ўйнашиш мумкин эмаслиги тўғрисида Совет Иттифоқининг Қўшма Штатларга ва унга эргашувчи мамлакатларга қилган огоҳлантиришидир, деб баҳо беради.

Хитойда чиқадиган бошқа бир газета — «Дагунбао» газетаси қуйидагиларни ёзади: ТАСС баёноти Совет Иттифоқининг Ўрта Шарқда тинчликни сақлашга қаратилган янги муҳим таклифидир. Совет Иттифоқи урушқоқ империалистик унсурларнинг Ўрта ва Яқин Шарқ мамлакатларига қилаётган дўқларига қарши, уларнинг ички ишларига аралашмаслик учун, тинчлик ва хавфсизликни сақлаш йўлида изчиллик билан қаттиқ кураш олиб бормоқда.

Осиё ва Африка халқларининг кураши Бағдод пактига путур етказади. Шунинг учун ҳам, деб таъкидлайди «Дагунбао» газетаси, шу вақтгача Бағдод пактига зимдан раҳбарлик қилиб келган АҚШ бу сафар Анқара сессиясига ўзининг давлат секретарини юбормоқда. Ҳолбуки, АҚШ расман Бағдод пактига аъзо ҳам эмас. Бу ҳол, деб ёзади газета, АҚШнинг Ўрта ва Яқин Шарқда уруш чиқазишга қаратилган ҳаракатларини кучайтираётганлигини кўрсатувчи шум сигналдир.

Барча тинчликсевар мамлакатлар бутун дунёдаги тинчлик учун АҚШнинг бу маккорона фитнасига қарши чиқишлари лозим, деб ёзади пировардида «Дагунбао» газетаси. Осиё ва Африка халқлари Совет Иттифоқининг Ўрта ва Яқин Шарқ районини ядро ва ракета қуролидан ҳоли бўлган тинчлик зонасига айлантириш тўғрисидаги таклифини қатъий равишда қўллаб-қувватламоқдалар. Улар, Даллесининг уруш олозини ёқишига йўл қўймайдилар.

Руминияда чиқадиган «Скинтейя» газетаси ТАСС баёнотини шарҳлаб, бундай ёзади: Ғарбдаги муайян доираларнинг Бағдод блоки сессиясида кузатадиган мақсадлари жаҳон жамоатчилигининг совуқ урушга барҳам бериш, тинчликни ва халқаро ҳамкорликни таъминлаш учун Шарқ билан Ғарб ўртасида энг юксак даражада музокаралар бошлаш тўғрисидаги талабларига тамомила қарама-қаршидир. ТАСС баёнотида Яқин ва Ўрта Шарқ тинчлик зонасига айлантирилиши лозим, деган таклиф Осиё ва Африкадаги ҳамма халқларнинг хоҳиш-иродасини ифодалайди. Румыния жамоатчилиги ТАСС баёнотидаги фикрларни қатъий равишда қўллаб-қувватлайди ҳамда Яқин ва Ўрта Шарқ халқларининг ўз мустақиллиги йўлида олиб бораётган курашни агрессив доираларнинг ҳеч қандай кирдикорлари енга олмайди, деб ишонч билдиради.

Албанияда чиқадиган «Зери и популлит» газетаси «Бағдод пакти — агрессия ва мустамлакачилик пактидир» сарлавҳали бошмақоласида таъкидлаб ўтадики, Албания Халқ Республикаси Яқин ва Ўрта Шарқ районига яқин ерда жойлашган. Бизнинг халқимиз барча араб халқлари билан тинч ва дўст бўлиб яшашни истайди. Шунинг учун ҳам у ТАСС баёнотини алоҳида мамнуният билан кутиб олди. Албан халқи бу ҳужжатда Яқин ва Ўрта Шарқда юз бераётган воқеаларга реал баҳо берилганлигини кўриб турибди. Бу район, деб давом этади газета, тинчлик районига, давлатлар ўртасида яхши қўшничилик ва ҳамкорлик районига айлантирилиши лозим. Бундай қилиш тамомила мумкин ва зарурдир. (ТАСС).

СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ МАКТУБИГА АВСТРИЯ ҲУКУМАТИНИНГ ЖАВОБИ

ВЕНА, 22 январь. (ТАСС). Австрия ҳукумати СССР ҳукуматининг 1957 йил 10 декабрдаги нотасига ва Н. А. Булганиннинг 1958 йил 8 январдаги мактубига жавобан юборган нотасида Совет ҳукуматининг ҳозирги халқаро кескинлик муносабати билан билдирган ташвишига қўшилади ва унинг бу кескинликни юмшатишга қаратилган бир қанча таклифларини баъзи писандалар билан қўллаб-қувватлайди. Нотада юксак даражада кенгаш ўтказилишига принципиал розилик билдирилади. Бироқ, шу билан бирга бундай кенгаш «халқларнинг орзу-умидларини пучга чиқармаслиги» учун унга «тегишинча тайёргарлик кўрилиши лозим» деган фикр билдирилади. Австриянинг бу конференцияда қатнашуви масаласига келганда эса, жавобда «кенгаш қатнашчиларининг ҳаммаси буни истаса, Австрия унда қатнашишга рози» деб кўрсатилади.

МИСР МИЛЛИЙ ИТТИФОҚИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ МАЖЛИСИ

ҚОҲИРА, 23 январь. (ТАСС). Бу ерда Миср Миллий иттифоқи олий ижроия комитетининг биринчи мажлиси бўлди. Мажлис республика президенти Жамол Абдил Носир раислигида ўтди.

Миллий иттифоқ оммавий сиёсий ташкилот сифатида барпо қилинмоқда. Газеталарнинг ёзишича, бу иттифоқ Миср революцияси мақсадларига эришишга ёрдам бериши лозим. Революциядан кейин Мисрдаги ҳамма сиёсий партиялар тарқатиб юборилганлиги сабабли Миллий иттифоқ мамлакатда бирдан-бир сиёсий ташкилот бўлади. Конституцияга мувофиқ, бу ташкилотга Миллат мажлисига кандидатлар кўрсатиш ҳуқуқи берилади.

Миллий иттифоқ тўғрисидаги низомда олий ижроия комитети республика президенти томонидан тасдиқланадиган 20 аъзодан иборат бўлади, деб кўзда тутилган. Республика президенти Миллий иттифоқнинг раиси ҳам бўлади.

Матбуотнинг хабар беришича, биринчи мажлисда ташкилий масалалар муҳокама қилинган.

Етти қаҳрамон

(ОЧЕРК)

Қаҳратон қиш. Дарахтлар оппоқ. Осмонни тўлдириб ғулдириқ учириб юрган дайди шабада дуч келган кишига ёпишиб, юзларга нина санчийди. Лекин колхоз қишлоғи байрам кунларидек гавжум. Чунки бугун клубда йиллик меҳнатга якун ясалади — даромад тақсимоти эълон қилинади, янги йилнинг янги режалари тузилади. Бундай катта маросим колхоз ҳаётида фақат йилига бир марта рўй беради. Ўз манфаати ва колхознинг келажаги ҳақидаги гапларни ким эшитмайди, ким ўз ҳиссасини қўшгуси келмайди. Шунинг учун бўлса керак, белгиланган вақтдан анча олдин зал колхозчилар билан лиқ тўлди.

Кўп ўтмай мажлис очилди. Лекин бу галги мажлис ўз руҳи билан аввалги мажлислардан бутунлай ажралиб турар эди. Колхозчилар илгарилари меҳнат кунларининг тўғри ҳисобланмаганлиги, умумий даромадларнинг оз-кўплиги ҳақида мулоҳаза юритган бўлсалар, бу гал «нима учун кўп культивация ва кўп чопиқ ўтказилган звенолар бошқаларга нисбатан оз ҳосил берди?», «нима учун эрта экилган бригадаларнинг ғўзалари кеч очилди?», «нима учун бир хилдаги икки пайкал ғўзаси икки хил ҳосил берди» каби сўроқларни ўртага ташлар эдилар.

— Мен, — деб гап бошлади колхоз комсомол комитетининг секретари Рустамов, — ғўза парваришини бирнеча йилдан буён кузатаман, бизда баъзи ўртоқлар ғўзага ер шароитига мослаб ишлов бермас экан. Шунинг учун ҳам бир бригадада, ҳатто бир звенода икки хил ҳосил бўлади.

Бу гап колхоз агрономи билан бригада бошлиқларига ботиб кетди.

— Сиз кузатган экансиз, ҳар хил ҳосил бўлишининг биронта сабабини айтиб беринг-чи! — деди агроном Рустамовни мот қилмоқчи бўлиб.

— Айтишга айтарман, лекин «гапдан иш яхши» дегандек, биз иш билан жавоб берсак дейман, — деди Рустамов иккиланмай.

— Қачон?

— Ҳозирдан бошлаб...

Залда бирдан кулги кўтарилди. Рустамов индамай атрофга кўз югуртирди. Кулги кесилди, зални яна жим-житлик босди. Шу дам аллаким «идорадаги гап далага тўғри келавермайди, ошнам» деб пичинг қилди.

Хатам Рустамов колхоз комсомол комитетининг секретари бўлиб ишларди. Шу сабабли кейинги гап унга оғир таъна бўлди. Гўё гапириш осон, кетмон чопиш, пахта бериш қийин, дегандек туюлди. Хатам ўзини тутган, оғир ва бамаъни йигит эди, осойишталик билан жавоб берди:

— Кучим бор деб, ўйламасдан кетмон уравергандан қандай фойда бўлишини билиб қўйиш ҳам ёмон бўлмаса керак, огайни.

— Тўғри айтасиз, фойдасини билган бўлсангиз чиқинг энди, — деди яна бояги йигит.

Залда тортишув бошланди, пахтачиликка оид анча-мунча жиддий фикрлар ўртага қўйилди. Тортишувни фаҳмлаб ўтирган колхоз раҳбарлари индамай кузатишарди. Рустамов яна сўз бошлади:

— Мен комсомоллар билан маслаҳатлашдим, — Биз бирнеча ёш звенога уюшиб, янги ер ўзлаштирмоқчимиз. Шунга маслаҳат берингиз.

Хатам Рустамов гимнастеркаси чўнтагидан правление номига ёзилган аризани чиқариб мажлис раисига узатди. Бу ариза колхозчилар учун кутилмаган бир нарса эди. Чунки, колхозда на экилмай қолган ва на ўзлаштириш зарур бўлган текис ер бор эди. Шу сабабли баъзи колхозчилар «Хатам Мирзачўлга кетар экан» деб ўйлашди. Барчанинг эътибори аризада эди. Мажлис раиси аризани ўқиб берди. Хатам ҳаётда бағрига кетмон тегмаган, сув юзини кўрмаган анғиз тепани ўзлаштириш ҳақида ёзган эди. Бу жой идора яқинидаги ва ўз оти билан «Чанг тепа» деб юритиладиган қақроқ ер эди. Бу чанг тепага сув чиқариш ёки унга бирон экин экиб, ҳосил олиш ҳақида ҳечким ўйлаб кўрмаган эди. Шунинг учун ҳам залдан чурқ этган овоз чиқмади. Залдаги сукунатни сувчи Абдулла Норқулов бузди:

— Ўғлим, дурустроқ ўйлаб кўрдингми, қандай сув чиқармоқчисан? — деб сўради у.

— Фақат насос билан сув чиқариш мумкин, — деб жиддий вазиятда жавоб берди Хатам.

— Жуда тикку, сув тутиб бўлармикан, Хатамбой? — деб сўради яна сувчи.

— Ўйлаб кўрдик, сув тутса бўлади. Фақат гап, эгат олишда. Тўғри эмасми, ота?

Президиумда ўтирган колхоз раиси Одилжон Норматов жилмайиб ўрнидан турди.

— Шундай оғир ишга дадиллик билан бел боғлаганликлари учун, — деди раис, — комсомолларни табриклаш керак.

Раис ортиқча гапирмай жойига ўтирди. Мажлис раиси «кимда қандай фикр бор» дегандек залга кўз югуртирди. Ҳечким ҳечнима демади. Гўё раиснинг сўзига барча қўшилгандай эди.

— Чанг тепадан олинадиган ҳосил унга қилинадиган сарфни кўтармикан? — деди ўрта ёшли бир колхозчи ўрнидан туриб.

Зални яна жимлик қоплади. Ниҳоят колхоз партия ташкилотининг секретари Турсуной Азимбоева сўз олди.

— Комсомол-ёшлар қўл урган иш ҳечвақт муваффақиятсизликка учраган эмас, — деди у ишонч билдириб. — Мен ўйлайманки, ёшларимиз бу гал ҳам ғолиб чиқишади. Уларнинг талабини қондириш керак.

Залда ўтирган ёшлар қарсак чалиб юборишди. Президиумдагилар уларга қўшилди. Бир зумда зални қарсак овози тўлдириб юборди...

— Хатамбой, — деди раис табассум билан, — агар насос берсак, бошқа звенолар қатори зарур нарсалар билан таъмин этсак, сизлар қанчадан ҳосил топширишнинг уддасидан чиқар экансизлар?

Хатамбой Рустамов бир лаҳза ўйланиб тургач деди: «бизнинг планимиз гектаридан 40 центнердан кам топшириш эмас...». Залда яна қарсак кўтарилди.

* * *

Хатамбой Рустамов бошлиқ етти азамат 10 гектарлик Чанг тепага ҳужум бошлашди. Этик, калта чопон ва телпак кийиб олишган шижоатли комсомолларни на совуқ ва на оғир меҳнат чўчита оларди.

Бир томонда трактор доира ҳосил қилиб, шудгорлашни бошласа, иккинчи томонда йигит-қизлар тепаларни текислашар, чуқурларни тўлдиришарди.

Ер шудгорланди. Звено аъзолари баҳорга чиққунча ғўзанинг ёзги озуқасини жамлашди. Чигит сараланиб, ўз вақтида экилди, ер нами билан ундириб олинди. Лекин эгатлар олиниб, сув қўйилганда кутилмаган воқеа юз берди. Баъзи жойлар чўкиб, ўпирилиб тушар, баъзи эгатларда сув каламуш уяларига киравериб, олдинга ўтмай қолар, баъзан эса, ҳали у ердан, ҳали бу ердан тешиб кетарди. Бу ҳодисани эшитган айрим ваҳимачи кишилар «ана, Чанг тепа звеноси чув тушди» деган гаплар тарқатишарди. Аммо звено аъзолари ҳечнарсадан чўчишмади. Эгатларни қисқартириб, суғоришни давом эттиришди. Сувни бир киши эмас, звено аъзоларининг ҳаммаси бошқаришди. Ола чиққан ва чўкиб кетган жойларга қайта чигит экилди.

Ғўза парвариши бошланди. Аммо кундалик сводкада комсомоллар звеноси орқада қолди. Буни билган раис билан агроном қирга чиқиб боришди. Звено аъзоларининг ҳаммаси ғўза ичида.

— Хатамбой, — деб гап бошлади агроном, — нега орқада қолаяпсизлар? Чамамда чарчаганга ўхшайсизлар.

— Чамангиз тўғримас, — деди Хатам кулиб. — Чарчаганимиз йўқ. Орқада ҳам қолмадик.

— Ие, одамлар ғўзасини икки, уч марта культивациядан чиқаришдику? Сизлар...

— Бизларга нима бўлибди? — деди Ҳабиба сўзни бўлиб. — Биз одамлар билан чопиқ ёки культивация мусобақаси ўйнамадик, ҳосил мусобақаси ўйнаганмиз...

— Ҳабибахон тўғри айтади, — деб тасдиқлади Хатам, — бизларни ўз ҳолимизга қўясизлар. Чанг тепа нимани талаб қилса шуни қиламиз. Культивация билан чопиқнинг сонига эмас, сифатига аҳамият бераяпмиз.

* * *

Комсомоллар ғўза парваришида ўзига хос усталик кўрсатишди. Оқибатда 10 гектарли култепада кўрганнинг кўзи, оралаганнинг дили қувонадиган ям-яшил пахтазор бунёдга келди. Ундаги ғуж-ғуж кўсакни айтинг. Йил бошида «аттанг» дегандек бош чайқаб ўтадиган деҳқонлар «қоил-э» деб тепаликка буриладиган бўлиб қолдилар. Улар ўз ғўзаларининг анча кўримсиз эканини беркитиш учун «комсомоллар ғўзаси баландда, қуёшга яқин жойда» деб ҳазиллашар эдилар.

Пахта терими даврида бўлса етти азаматнинг уй-жойи қишлоқнинг энг баланд ва баҳаво ери Чанг тепанинг чўққиси бўлиб қолди. Тонг ёришар-ёришмас уйқудан турган звено аъзолари катта меҳнат ҳисобига етиштирилган мўл ҳосилни катта завқ ва жонбозлик билан терар эдилар. Уларнинг бир-бирларига меҳрибонликларини айтинг. Хирмонга пахта тўккани чиққан йигитлар қизларга ҳали яхна чой келтириб беришар, ҳали тўлган этакларини кўтариб кетишарди. Куч-ғайратга тўлган етти ёш на чарчашни билишар ва на очилган пахталарни териб тугата олишар эди. Уларнинг назарида ғўзалар гўё «сизлар эъзозлаб тарбияладинглар, тўйдирдинглар, энди бизлар хирмонларингизни олтинга тўлдирамиз» деганга ўхшар, кечқурун терилган жой эрталаб чамандек очилиб турарди...

Комсомол-ёшлар звеносининг ҳар куни 3, 4, 5 ва ҳатто 6 процентдан пахта бераётганини эшитган раис Одилжон Норматов хурсанд бўлганидан бир куни Чанг тепага чиқиб борди. Қуёш худди саратон кунларидек қизитмоқда. Етти ёш қатор етти эгатга тушиб олиб пахта теришарди. Қўл-қўлга тегмайди. Лекин шунга қарамай на эгатга пахта тўкилар ва на чаноқда бир чигит қоларди. Буни кўрган раис яна ҳам қувониб кетди.

— Ҳорманглар, ҳорманглар! Балли азаматлар, балли!

— Келинг ота, келинг, — деди Хатамбой раисга яқин келиб. Унинг бугдойранг юзи иссиқда қизариб, тер билан қопланган эди. Раисни кўрган бошқа йигит-қизлар ҳам яқин келишиб, у билан саломлашишди.

Раис звено аъзоларига бирин-кетин кўз югуртириб:

— Раҳмат, кам бўлманглар, ҳамманинг эътибори сизларда, — деди.

— Ота, ўзингиз айтгандек иш тутаяпмиз, «теримда шошилган ютади, кечиккан ютқазади» дер эдингиз-ку, — деди кулиб Ҳабиба. Унинг пешонасидаги марварид терларини ҳисобга олмаганда лолага айланган юзлари, парпираб турган кўзларида чарчоқлик нишонаси сезилмас эди.

Ўтган йил Хатамбой Рустамов, Ҳабибахон Тошканбоева, Раҳмонберди Рашидов сингари етти қаҳрамоннинг звеноси ҳар гектар ердан 52 центнердан ҳосил олиб, донг таратди. Звено аъзолари шундай дейишади: «Бизлар Чанг тепани 1957 йилда ҳосил тепага айлантирдик, 1958 йилда эса уни олтин тепага айлантирамиз — гектаридан 80 центнердан ҳосил берамиз...»

Илгари етти азаматнинг ваъдасига ишончсизлик билан қараган колхозчилар энди «Етти қаҳрамон муродига албатта, етади» деб зўр умид билдирмоқдалар.

Ёқубжон ШУКУРОВ,

Янгийўл район, Ворошилов номли колхоз.

— Менга модали шим бичиб беринг, деди харидор Миржалил Мирзаев магазин бичувчисига мурожаат қилиб. Лекин почасини олифталарникига ўхшатиб тор бичманг, кенгроқ қилаверинг, кенгроқ.

Бунга ажабланмаса ҳам бўлади, чунки қишлоқ меҳнаткашларининг турмуш фаровонлиги кун сайин ўсиб бормоқда, улар ҳам хилма-хил ва чиройли кийинишни истайдилар.

Оржоникидзе район матлубот жамияти харидорларнинг талабларини қондириш мақсадида район универмаги ҳузурида ҳар қандай кийим учун ишлатиладиган материални бичиб берадиган бўлим очди.

Суратда: бичувчи **В. Ф. Ревва** ва харидор **М. Мирзаев.**
Б. Фомичев фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

Ўзбекистон университетининг ўттиз йиллиги

САМАРҚАНД, 23 январь. (ЎзТАГ). Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Давлат университети ташкил этилганига 30 йил тўлди. Бу ерда очилган илмий сессия ана шу шонли кунга бағишланган.

Университет ташкил этилганидан буён ўтган йиллар ичида миллий кадрлар тайёрловчи чинакам илмий ўчоққа айланди, биология, география, физика, математика, тарих, филология ва фаннинг бошқа соҳалари бўйича беш мингдан ортиқ юқори малакали мутахассис кадрлар тайёрлаб чиқарди. Бу университетни тамомлаб чиққан кишилар ҳозирги вақтда Ўрта Осиёдаги кўпгина ўқув юртлари ва илмий муассасаларда ишламоқдалар. Тошкент, Сталинободдаги ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларидаги илмий тадқиқот муассасаларига раҳбарлик қилмоқдалар.

Университет маҳаллий миллат қизлари орасидан педагогика кадрлари ва илмий кадрлар тайёрлаш соҳасида муҳим роль ўйнайди. Кейинги беш йил ичидагина бир мингдан ортиқ ўзбек ва тожик қизлари университетда олий таълим олдилар. Ўзбекистон Давлат университетини тамомлаб чиққан хотин-қизларнинг кўпи олим бўлди. Булар орасида биология фанлари доктори З. Иброҳимова, фан кандидатлари Н. Тешабоева, С. Назруллаева, М. Абдураҳимова, М. Охунова, Х. Муқимова ва бошқалар бор.

Ҳозирги вақтда университетнинг стационар ва сиртқи бўлимларида етти мингдан кўпроқ киши — 22 миллат вакиллари ўқимоқда.

Ўттиз йил мобайнида Ўзбекистон Давлат университетининг кафедралари ва лабораторияларида олиб борилган тадқиқот ишлари Ватан ва жаҳон фанини бойитди. Физика-математика факультети профессорлари ва ўқитувчиларининг радиоактив нурлар соҳасида, гелиотехника соҳасида ўтказган экспериментал ва назарий тадқиқотлари ғоят самарали бўлди. Биологлар коллективи пахта ҳосилдорлигини ошириш, қишлоқ хўжалик экинларининг кўп унум берадиган янги сортларини етиштириш проблемаларига бағишланган кўп ишларни бажарди. Ўзбекистон Давлат университети тарихчиларининг археологик қазишлар материалларига асосланиб ёзилган асарлари Польша, Чехословакияда босиб чиқарилди. Университет олимлари ўттиз йил мобайнида етти юздан ортиқ тадқиқот асарларини ёздилар. Ана шу асарлар халқ демократияси мамлакатларидаги, Америка Қўшма Штатлари, Англия, Франция, Ҳиндистон, Афғонистондаги энг йирик университетларга тажрибаларни ўртоқлашиш тариқасида юборилмоқда. Ўзбекистон университетининг Чехословакия, Болгария, Польша ва Югославия фанлар академиялари билан илмий алоқаси ҳам яхши натижа бермоқда.

Ўзбекистон Давлат университетининг юбилей тантаналари тўрт кун давом этади. Университет жуда кўп табрик телеграммалари олди.

Пойтахт хонадонларига газ келтирилди

Иттифоқ ҳукуматининг Жарқоқ —Бухоро—Самарқанд Тошкент газопроводи қуриш тўғрисидаги қарори изчиллик билан амалга оширилаётир. Тошкент шаҳрида аҳоли хонадонларини газ билан таъминлаш юзасидан ҳозирнинг ўзидаёқ бирмунча ишлар қилинди.

Газификация билан боғлиқ бўлган ишларни бажариш ва шу масалага доир тадбирларни амалга ошириш вазифаси «Тошшаҳаргаз» трести зиммасига юклатилган. Трест ташкил этилганидан бери газ иншоотлари қурадиган, хонадонларга газ установкалари ўрнатадиган мутахассис кадрлар қабул қилинди ва улар ишни бошлаб юбордилар.

Яқинда трест ҳузурида қурилиш-монтаж цехи ташкил этилди. Бу цех шу йили аҳоли уйларига 1500 та 2 конфорлик ва 3500 та 4 конфорлик газ плиталари ўрнатиб беради.

Асосий газопровод қурилмаган бўлса ҳам аҳолини газ билан таъминлай бошладик. Ванновск нефтни қайта ишлаш заводидан махсус баллонларда Тошкентга газ келтирилаётир. Ҳозир 400 дан ортиқ хонадон мана шу газдан фойдаланаётир. Бу йил трест пойтахтдаги 10 минг меҳнаткаш хонадонини газ билан таъминлаш мажбуриятини олди. Ленин ва Фрунзе районларида 2 мингтадан 4 минг хонадон, Марказий, Киров, Куйбишев ва Октябрь районларида 1500 тадан хонадон уйига газ ўтказилади. Бундан ташқари айрим саноат корхоналари ҳам ёнилғи газ билан таъминланади.

Иқтисодий жиҳатдан ҳам ёқилғи сифатида фойдаланиш жиҳатидан ҳам кўмир ва бошқа ёқилғиларга нисбатан жуда қулай бўлган газдан фойдаланишни истовчилар сони борган сари кўпайиб бормоқда. Ҳозирнинг ўзида трестга меҳнаткашлардан 2 мингдан ортиқ киши ўз хонадонига газ ўтказиб беришни сўраб ариза берди. Афсуски, трест ҳозирча уларнинг талабларини тўла қондира олмайди. Чунки бунинг учун реал имконият йўқ. Гап шундаки, биринчидан ёқилғи газ ҳозир 400 километр наридан махсус баллонларда ташиб келтирилаётир, уни кўп келтириш имконияти йўқ. Иккинчидан эса қурилиш-монтаж ишлари учун зарур бўладиган механизмлар, асбоб-ускуналар етишмаётир. «Тошшаҳаргаз» тресті, шаҳар саноат бошқармаси ва Тошкент Совнархози бундай асбоб-ускуналар ва механизмлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш чораларини кўраётирлар. Тошкент аравасозлик заводи коллективи хонадонларга ўрнатиладиган газ плиталари ишлаб чиқаришни ўзлаштирди ва дастлабки маҳсулотларни ишлаб чиқарди.

1958 йил охиригача областимизнинг Қорасув районида 370 тонна газ сақлаш ҳажмига эга бўлган газ тақсимлаш станцияси қуриб битказилади. Бу станция ишга тушгач, ёнилғи гази запаси кўпаяди, станциянинг ўзидан газ баллонларга жойланиб, аҳоли уйларига ва корхоналарга юборилади.

«Тошшаҳаргаз» трестининг олдида турган вазифалар жуда катта. Трест коллективи яқин йиллар ичида меҳнаткашларнинг уйларини, давлат корхоналари ва турли муассасаларни табиий газ билан таъминлашда катта ишларни қилиши керак.

Б. ТОЖИЕВ.
«Шаҳаргаз» трестининг экономисти.

Ишчилар ёзувчилар билан учрашдилар

Яқинда Октябрь революцияси номли Тошкент паровоз-вагон ремонт заводининг клубида ишчилар ёзувчилар билан учрашдилар.

Шоир Шуҳрат шу йилнинг иккинчи ярмида Москвада бўладиган ўзбек адабиёти ва санъати декадаси ва декадага кўрилаётган тайёргарлик ишлари тўғрисида ишчиларга сўзлаб берди ва ўзининг янги шеърини ўқиди.

Шоир Мақсуд Шайхзода эса «Тошкентнома» номли поэмасидан парча ўқиб берди.

Ишчилар бу учрашувдан хурсанд бўлиб, уларга янги ижодий муваффақиятлар истадилар.

Ж. МАҲМУДОВ.

Янги курслар

Яқинда Ўрта Осиё Давлат университетида 6 ойлик кечки тайёрлов курслари очилди. Бу курсларда турли завод ва фабрикаларда ишлаётган ёшларни олий ўқув юртларига кириш имтиҳонларига тайёрлаш кўзда тутилган. Курслар икки бўлимдан иборат бўлиб, бирида табиий ва математика фанлари, иккинчисида эса гуманитар фанлар бўйича машғулотлар ўтказилади.

Машғулотларни университетнинг малакали педагоглари олиб борадилар.

О. АЗИМОВ.

Қизиқарли конференция

Тошкентдаги маданий-оқартув мактабида илмий конференция бўлиб ўтди. Конференцияга тарих ўқитувчиси Ш. Мансурова раҳбарлик қилди. «Улуғ Октябрь социалистик революциясини тайёрлаш» деган темада У. Жумаев, «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси» деган темада Мансурова ўртоқлар доклад қилдилар.

Конференцияда 300 га яқин тингловчи иштирок этди.

У. ЯҚУБАЛИЕВ.

Маданият хроникаси

Оққўрғон районидаги 11-мактабда ўқувчилар кучи билан 6 хоналик устахона қурилди. Бу ташаббус райондаги бошқа мактаб ўқувчиларини ҳам қизиқтирмоқда. Бу йил райондаги бир неча мактабда устахоналар қурилиши планлаштирилди.

М. Ойдинов.

* * *

Тошкент Қишлоқ хўжалик институти асосий кутубхонасининг ташкил этилганига 25 йил бўлди. Бундан 25 йил аввал кутубхона 48 минг китобга ва 300 китобхонга эга бўлган бўлса, ҳозир 165.736 китобга, 3 мингдан ортиқ доимий китобхонга эга. Бундан ташқари кутубхона жуда кўп газета ва журналлар олиб туради. 1958 йили олинадиган газета ва журналлар учун 41 минг сўм сарфланди.

О. Тиловбердиев.

* * *

Бўстонлиқ районидаги Киров номли ўрта мактабнинг бир группа ўқувчилари бош пионервожатий Шумакова ва тарих ўқитувчиси Ли Сон Чир ўртоқлар раҳбарлигида Чирчиқ ойна заводига экскурсия қилдилар.

Э. Туркменов.

Хитойда бўлган Ўзбекистон гимнастикачиларининг ҳисобот кечаси

Ўзбекистоннинг бир группа гимнастикачилари Хитой Халқ Республикасида бир ойга яқин бўлиб, Тошкентга қайтиб келдилар. Республикамиз гимнастикачилари Хитойнинг пойтахти Пекин, Шанхай, Чаньчунь, Харбин ва бошқа шаҳарларида бўлиб, 50 га яқин турли машқларни маҳорат билан намойиш қилдилар. Совет спортчилари чиқишларини Хитойда 80 мингдан ортиқ киши томоша қилди. Улар Пекинда мамлакат биринчилиги учун бўлган мусобақада машқларнинг 14 туридан 13 тасида ғолиб чиқдилар. Шанхайда эса шаҳар биринчилиги мусобақасида 12 турдан 11 тасида аъло баҳо олишга эришдилар. Ўзбекистон гимнастикачилари бу муваффақиятлар учун Хитой физкультура ва спорт комитетининг команда бўйича 2 та кубогини, шахсий биринчилик учун 11 та кубогини олдилар. Шу билан бирга қиммат баҳо вимпель билан тақдирландилар.

Яқинда Туркистон ҳарбий округининг спорт залида Хитойдан қайтиб келган Ўзбекистон гимнастикачиларининг ҳисобот кечаси бўлди. Кечани республика физкультура ва спорт комитетининг раиси ўртоқ Исмоилов қисқача кириш нутқи билан очди. Шундан сўнг гимнастикачиларнинг турли машқлар бўйича чиқишлари бўлди. Томошабинлар Аҳматуллин, Жўраев, Қорабоева ва Исҳоқова каби моҳир гимнастикачилар ижро этган машқларни гулдурос қарсаклар билан қарши олдилар.

А. ПЎЛАТОВ.

САНЪАТ ЯНГИЛИКЛАРИ

ДЕКАДАГА АТАБ

Бу йил Москвада бўладиган ўзбек адабиёти ва санъатининг учинчи декадаси совет ҳокимияти йилларида ўзбек халқининг шаклан миллий, мазмунан социалистик бўлган маданият соҳасида эришган ютуқларини намойиш қилади.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг республикамиз адабиётчилари ва санъаткорларига қарата чиқарган Мурожаатидан илҳомланган адабиёт ва санъат ходимлари декадага тайёргарлик кўришни қизитиб юбордилар.

СССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати, Тошкент Давлат консерваториясининг профессори композитор Мухтор Ашрафий Мурожаатга жавобан декадага атаб янги йирик музика асарлари яратмоқда. У Алишер Навоийнинг «Сабаъи сайёра» достони асосида (К. Яшин ва М. Муҳаммедов либреттоси) «Дилором» операсини ёзиб тамомлади. Бундан ташқари М. Ашрафий Октябрь революцияси тўғрисида «Октябрь шуҳрати» одасини ва симфоник оркестр учун «Байрам марши» каби музикалар яратди.

Ўзбекистон давлат филармонияси рақс ансамблининг иши ҳам диққатга сазовор. Ансамбль Мурожаатдан руҳланиб ўз иш планини қайта кўриб чиқди ва декадага тайёргарлик юзасидан зарур тадбирлар белгилади. Ўзбекистон ССР халқ артисткаси, Сталин мукофоти лауреати Мукаррама Турғунбоева раҳбарлик қилаётган бу ансамбль декадага пухта тайёрланмоқда.

Томошабинлар бу йил Ўзбекистон ССР халқ артисткаси. Сталин мукофоти лауреати Галия Измайлованинг янги репертуарини кўришга муваффақ бўладилар. Галия Измайлова шу кунларда декадага тайёргарлик кўриб, янги миллий ўзбек ўйинларини саҳналаштирмоқда.

Суратларда: 1. Г. Измайлова «Бухороча рақс»ни ижро этмоқда. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **А. Бараев** доирада жўр бўлмоқда. 2. «Баҳор» ансамбли ўзбек халқ рақси «Жонон»ни ижро этмоқда. 3. **М. Ашрафий** «Дилором» операсини кўздан кечириб чиқмоқда.

М. Турсунхўжаев ва **Р. Рустамов** фотолари.

ТАМОШАБИНЛАР УЧУН

Тошкент киностудияси кейинги йилларда ўз фаолиятини анча жонлантириб юборди ва Ватанимиз кинотеатрлари экранларига рангба-ранг темаларда фильмлар чиқарди. Улуғ Октябрнинг 40 йиллиги муносабати билан ишлаб чиқарилган «Ленин йўлланмаси билан», «Саҳродаги воқиа», «Орол балиқчилари» фильмлари киностудиянинг сўнгги маҳсулотларидир.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг республиканинг барча адабиётчилари ва санъаткорларига қарата қилган Мурожаати киностудия ходимлари ижодий коллективини ҳам янги муваффақиятлар сари илҳомлантириб юборди. Коллектив бу йил Москвада бўладиган ўзбек адабиёти ва санъати декадасига тайёргарликни кучайтириб юборди. Киностудия ходимлари шу кунларда янги фильмлар яратишга бутун куч ва ғайратларини сафарбар этганлар.

Декада муносабати билан томошабинларга тақдим этиладиган фильмлардан бири — В. Липко ва Н. Юденич сценарийси асосида яратилаётган «Ҳайдарнинг йўли» фильмидир. Бу фильмни ака-ука Евгений ва Александр Алексеевлар суратга олмоқдалар.

Суратларда: 1. Фильмни суратга олиш пайти. 2. Фильм эпизодларидан бири.

И. Глауберзон фотолари.

ВАТАН САЙЁРАЛАРИНИ КУЙЛАБ...

ЮЛДУЗЛАР ҲАҚИДА ҚЎШИҚ

Эркин меҳнат муъжизалар яратди
Давримизнинг шуҳратини таратди.
Шонли юлдуз фазоларда сайр этар
Элга берар зафарлардан хуш
хабар.

Юлдуз эрур саодатнинг ҳамроҳи,
Зафарларнинг нишонаси, паноҳи.
Кремлнинг қопқосида юлдуз бор,
Жангчиларнинг каскасида юлдуз
бор.

Юлдуз тақар кўксига ҳар
қаҳрамон.
Қизил юлдуз ордени ҳам шулсимон
Меҳнат билан Юлдуз тақар
пахтакор,
Бахти учун ҳақли қилур ифтихор
Жангчимиздир озод меҳнат
посбони,
Пахтакордир фаровонлик деҳқони
Кремлнинг юлдузлари нур сочар,
Инсонларга бахт эшигини очар.

Эл ичра бор қадимий бир афсона
Юлдуз экан яхшиликка нишона.

Ҳар кимсанинг иқболи бўлса
баланд,
Демак бўлгай шу юлдуздан
баҳраманд.
Инсоният асрлар бўйи ўйлади,
Бахт юлдузи қўшиқларин куйлади
Инсоният ўйлар эдики, учса,
Қанот қоқиб ўшал юлдузни қучса.
Шунинг учун учар гилам тўқиди.
Китоблардан афсоналар ўқиди,
Аммо хаёл хаёллигича қолган,
Бу умидлар ҳаёт кўрмай йўқолган
Эркин меҳнат муъжизалар яратди,
Давримизнинг шуҳратини таратди
Яхши тилак ошмоқдадир амалга,
Ҳожат қолмас афсонаю масалга.
Ҳар нарсани истар экан одамзот,
Бу Ватанда уни қилмоқда ижод.
Ойга учиш энди эмас афсона,
Ҳақиқатни исбот этди замона.
Совет юрти — илму фаннинг
макони,
Коинотда кезмоқдадир карвони.

М. ВАСФИЙ

ЯНГИ САЙЁРА

Ернинг узоқ, мовий кўкидан
Пасту-баланд илк зинапоя, —
Бўлиб чақнар юлдуз тўпидан
Элдан учган янги сайёра.
У осмонга қўйилган қадам,
Мазмунида инсон ўйи бор.
Кишиликка кўксидан олам
Эрта-индин кўрсатар диёр.
Элдан учган ҳар юлдуз букун
Кўкка элтар янги нур, ҳаёт.
Буюк элим идроки учун
Пинҳон тутмас сирин коинот.

НАЗАРМАТ.

ОСМОН МЕҲМОНИ

Осмон базмгоҳида
Авжи саҳар чоғида
Юлдузлар шод ўйнашар,
Ялтирашар, қувнашар...
Шу пайт юлдузлараро
Кичигу, жуда зебо
Бир юлдуз бўлди пайдо-
Буни кўриб юлдузлар
Ҳайратда боқиб кўзлар
Дедилар: «Меҳмон қайдан
бўлурсан?
Осмон базмидан не истаюрсан?
Ложуворд денгиз ичра айт, сен
ким?
Осмон қўйнига сени отган ким?»
— Мен — ер садоси,
хабаридурман.
Орзу оташин шараридурман.
Озод инсоннинг ақл меваси,
Янги жаҳоннинг зафаридурман.
Мен пок юракнинг фарзандидурман
Қуёш диёрин дилбандидурман.

Ниятим: тинчлик — инсоннинг
бахти,
Куч берди менга ҳур меҳнат
аҳли!
Қанотим башар даҳосидандир,
Осмонга парвоз қилдим баҳузур.
Сизга жўр бўлдим, бўлдим
сарафроз,
Қолмас осмонда мен очмаган роз!
Мен учган кундан тарихга одам
Янги саҳифа айлади рақам.
Юлдуз базмида мен биринчиман,
Ленин юртидан илк элчиман!

* * *

Осмон базмгоҳида
Авжи саҳар чоғида
Айланишар юлдузлар,
Ўртада меҳмон,
Қўлидаги машъалдан
Ёриди осмон!

ЖОЛА (Эрон шоираси),
Форсчадан **Ш. Шомуҳамедов** таржимаси.

БАҲОСИЗ ИЖОД УЧУН...

Кашфу ҳунар манбаисан ҳур
Ватан,
Сенда камол топди ҳамма
илму фан.
Қилди жаҳон аҳлини қойил элинг
Энди само сайрига мойил элинг.
Унинг салобатлигидан, фикридан,
Унинг забардастлигидан, зикридан
Инсон учун бўлди аён бирма-бир,
Ўжар табиатда неча бўлса сир.
Ҳар қадами асрга тенг десам кам.

Мамлакатим олға босар зўр қадам
Ер шари йўлдоши учар бетиним,
Совет фани зафар қучар бетиним.
Шундай улуғ баҳосиз ижод учун,
Ақли раса билимдон авлод учун,
Жондан азиз партия раҳмат
сенга,
Шону зафарлар сенга,
ҳурмат сенга!

А. ҲУШЁР.

Телевизор экранида

25 ЯНВАРЬ

19.30 «Пионерия» киножурналининг 9-сони.

19.40 «Москвада бўладиган ўзбек адабиёти ва санъати декадаси олдидан» деган циклда эшиттириш. СССР халқ артисти композитор Мухтор Ашрафийнинг ижодий кечаси.

21.10 Бадиий фильм — «Заречная кўчасида баҳор».

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/I да **Жазоир, менинг ватаним!**, 26/I да кундуз **Ганг дарёсининг қизи,** кечқурун **Йўлчи юлдуз.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 26/I да кундуз **Боқчасарой фонтани,** кечқурун **Лайли ва Мажнун.** СССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати **Ҳалима Носирова,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Саттор Ярашев, Михаил Давидов, Насим Хошимов** ва бошқалар қатнашади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Энг кекса цирк артисти **Михаил Калядин** раҳбарлигида ўн қизиқчининг иштироки билан **«Кулги кечалари».** Томоша давомида — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Павел Боровиков** қатнашади.

Якшанба куни **3 марта томоша** кўрсатилади (кундуз 1, 4 ва кеч 8 да).

«РОДИНА» — кундуз ва кечқурун кенг экранли фильм **Партизан учқуни.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун янги киноповесть **Иккинчи хотин.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — эрталаб соат 10 да **Оддий аскар Александр Матросов,** қолган сеансларда **Иккинчи хотин.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
Москвада бўладиган Ўзбек санъати ва адабиёти декадаси олдидан 25 ва 26 январда

КАТТА КОНЦЕРТ

Концертда: Жаҳон фестивалларининг лауреатлари **Фозил Харратов, Аббос Баҳромов, Мирза Тоиров, Қаҳрамон Дадаев,** солистлардан **Берта Давидова, Раҳима Ҳакимова, Эргаш Йўлдошевлар қатнашади.**

Концертда яна қуйидагилар иштирок этади: **«Баҳор» рақс ансамбли.** Бадиий раҳбари — Ўзбекистон ССР халқ артисти **Мукаррама Турғунбоева,** бош балетмейстер — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Исоҳор Оқилов,** музика раҳбари — **Ҳамид Раҳимов.**

Хоразм музика, ашула ва рақс ансамбли. Бадиий раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Гавҳар Раҳимова,** балетмейстер—**Раҳима Ҳакимова,** хор раҳбари—**Жўра Иброҳимов,** музика раҳбари — **Фозил Харротов.**

Программада. ўзбек, тожик, уйғур, қорақалпоқ ва ҳинд халқларининг ашулалари, совет композиторларининг асарлари.

Программани **Озода Йўлдошева** олиб боради.

Концерт кеч соат 8 яримда бошланади. Билетлар кундуз соат 3 дан сотилади.

«Қизил Ўзбекистон, «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 06278. № Б-893.